

SEIMO NARIŲ DELEGACIJA LANKĖSI JAV APTARTAS BALTIJOS ŠALIŲ SAUGUMO STIPRINIMO KLAUSIMAS, PASIRUOŠIMAS NATO VIRŠŪNIŲ SUSITIKIMUI IR PAGALBOS TELKIMAS UKRAINAI

Gegužės 19–22 dienomis Seimo narių delegacija – Seimo Pirmininko pavaduotojas **Jonas Jarutis**, Seimo Nacionalinio gynybos ir saugumo komiteto pirmininkas **Laurynas Kasčiūnas**, Užsienio reikalų komiteto narys **Žygimantas Pavilionis** ir Ateities komiteto pirmininko pavaduotojas **Lukas Savickas** – su oficialiu vizitu lankosi Vašingtone (JAV). Vizito tikslas – su JAV Kongreso senatoriais ir Atstovų Rūmų nariais aptarti Lietuvos apginamumo klausimus, pasiruošimą NATO viršūnių susitikimui ir telkti pagalbą Ukrainai. Su Kongreso nariais diskutuota apie JAV kovinių pajėgumų Lietuvoje stiprinimą. Seimo nariai akcentavo, kad Lietuvos ir Baltijos šalių saugumą dar labiau sustiprintų nuolatinis divizijos dydžio karinio vieneto iš JAV buvimas Lietuvoje ir JAV lyderystė užtikrinant regioninę oro gynybą.

Vizito metu delegacija susitiko su lietuvių kilmės se-

natoriumi **Ričardu Džozefu Durbinu** (Richard Joseph Durbin), kuriam šiais metais buvo skirtas Seimo apdovanojimas – Aleksandro Stulginskio žvaigždė. R. Durbinas plenarinio posėdžio metu Senate viešai padėkojo Lietuvai už politinę lyderystę stiprinant saugumą Baltijos regione.

Delegacija taip pat susitiko su senatoriumi Užsienio reikalų komiteto pirmininku **Bobu Menendezu** (Bob Menendez) ir Atstovų Rūmų Užsienio reikalų komiteto pirmininko pavaduotoju **Maiklu Makolu** (Michael McCaul), Senato Asignavimų ir biudžeto komiteto nariu **Lindsėjumi Grehamu** (Lindsay Graham), kitą savaitę į Lietuvą atvyksiančiais kongresmenais Baltijos draugų grupės pirmininkais **Rubenu Galego** (Ruben Gallego) ir **Donu Beikonu** (Don Bacon), Senato Ginkluotųjų pajėgų komiteto nariais – pulkininke leitenante **Džoni Ernst** (Joni Ernst) ir **Tomu Kotonu** (Tom Cotton), kon-

Iš kairės: Užsienio reikalų komiteto narys Žygimantas Pavilionis, kongresmenė Nensi Meis (Nancy Mace), Seimo Nacionalinio gynybos ir saugumo komiteto pirmininkas Laurynas Kasčiūnas, lietuvių kilmės senatorius Ričardas Džozefas Durbinas (Richard Joseph Durbin), Seimo Pirmininko pavaduotojas Jonas Jarutis, Ateities komiteto pirmininko pavaduotojas Lukas Savickas. *Seimo nuolatinės atstovės JAV Kongrese Agnijos Tumkevič nuotr.*

gresmene **Nensi Meis** (Nancy Mace), Valstybės departamentu pareigūnais.

Seimo nariai dalyvavo Vokietijos Maršalo fondo surengtoje diskusijoje apie saugumą

ir susitiko su Nacionalinio paramos demokratijai fondo atstovais.

JAV Kongreso nariai pakviesti atvykti į Lietuvą į liepos mėnesį Seime organi-

zuojamą konferenciją, skirtą Lietuvos ir JAV diplomatinėms santykių 100-mečiui.

Agnija Tumkevič, Seimo nuolatinė atstovė JAV Kongrese

VOLODYMYRAS ZELENSKIS: UKRAINAI REIKIA ES KANDIDATĖS STATUSO, O NE KOMPROMISŲ

Ukrainos prezidentas Volodymyras Zelenskis.

Ukrainos prezidentas **Volodymyras Zelenskis** gegužės 21 d. pareiškė, kad jo vadovaujama šalis turi tapti visateise kandidata į Europos Sąjungą (ES), o ne prisijungti prie platesnės „Europos politinės bendruomenės“, kurią siūlo Prancūzija.

„Mums nereikia jokių alternatyvų Ukrainos prašymui įstoti į ES, mums nereikia tokių kompromisų“, – per bendrą spaudos konferenciją su Portugalijos premjeru **Antonio Costa** žurnalistams Kyjive sakė V. Zelenskis.

Gegužės pradžioje Prancū-

zijos prezidentas **Emmanuelis Macronas** papiktino Kyjivą sakdamas, kad prireiks „dešimtmečių“, kol tokia kandidatė kaip Ukraina įstos į ES, ir pasiūlė šalia Bendrijos burti platesnę „Europos politinę bendruomenę“.

Jo idėją vėliau išplėtojo ES institucijos. Europos Vadovų Tarybos (EVT) pirmininkas **Charles'is Michelis** nurodė, kad Bendrija sieks sukurti „Europos geopolitinę bendriją“, kuri būtų tarsi laukiamasis su privilegijomis kaimyninėms šalims, norinčioms

ateityje prisijungti prie bloko.

Dar iki Rusijos invazijos Ukraina buvo kritikuojama dėl per lėtai judančių reformų, ypač antikorupcinių, tad dabar su Kremliaus pajėgomis kovojančiai šaliai vykdyti pokyčius – dar sunkiau.

Tačiau V. Zelenskis tvirtai įsitikinęs, kad jo šaliai turėtų būti leista pradėti visateisės narystės ES procesą.

„Nes, patikėkite, tai nebus kompromisas su Ukraina Europoje, tai bus dar vienas kompromisas tarp Europos ir Rusijos. Esu tuo visiškai tikras, – sakė prezidentas. – Tai Rusijos pareigūnų, lobistų įtaka ir politinis bei diplomatinis spaudimas Europos šalies sprendimui paremti Ukrainą arba ne.“

E. Macrono iniciatyva dėl „Europos politinės bendruomenės“ bus svarstoma birželio pabaigoje vykšančiame ES aukščiausiojo lygio susitikime. Prancūzijos vadovo teigimu, prie tokios grupės galėtų prisijungti ir Jungtinė Karalystė, kuri po referendumo išstojo iš ES.

Tačiau kai kurie ES vadovai jau išreiškė nepritaurimą šiai idėjai.

LRT

JAV PREZIDENTAS PASIRAŠĖ 40 MLRD. DOLERIŲ PARAMOS UKRAINAI PAKETĄ

JAV prezidentas Joe Bidenas šeštadienį pasirašė 40 mlrd. dolerių (37,8 mlrd. eurų) pagalbos Ukrainai paketą, pagal kurį Kyjivo vyriausybei, kovojančiai su Rusijos invazija, bus perduota ginkluotės ir teikiama ekonominė parama, pranešė Baltieji rūmai.

J. Bidenas teisės aktą, kurį anksčiau priėmė abeji Kongreso rūmai, pasirašė viešėdamas Seule per pirmąją kelionę po Aziją nuo prezidento kadencijos pradžios.

Pagal šį paketą parama Ukrainai teikiama maždaug tolesnius penkis mėnesius. Be kita ko, Kyjivui planuojama perduoti 6 mlrd. dolerių (5,66 mlrd. eurų) vertės šarvuotosios technikos ir oro erdvės gynybos sistemų.

SERBIJA PRISIJUNGĖ PRIE ES SANKCIJŲ BALTARUSIJAI UŽ RUSIJOS KARO PRIEŠ UKRAINĄ RĖMIMĄ

Serbija prisijungė prie ES sankcijų Baltarusijai už Rusijos karo prieš Ukrainą rėmimą, praneša „Zerkalo Novosti“.

Kaip rašo „Zerkalo Novosti“, kalbama apie balandžio 8 d. įvestas ES sankcijas dėl „padėties Baltarusijoje ir Baltarusijos dalyvavimo Rusijos invazijoje į Ukrainą“.

Jos apima sektorinius apribojimus Baltarusijos finansų ir transporto sistemai.

UKRAINA PIRMUOSIUS TANKUS „GEPARD“ IŠ VOKIETIJOS GAUS LIEPĄ

Liepos mėnesį Ukraina gaus pirmuosius 15 priešlėktuvinių tankų „Gepard“ iš Vokietijos pramonės įmonių sandėlių.

Kaip praneša portalas „eurointegration.com.ua“, remdamasis leidiniu „Spiegel“, apie tai kalbėjo Vokietijos gynybos ministrė Christine Lambrecht ir Ukrainos gynybos ministras Oleksijus Reznikovas.

Paketas taip pat apima Ukrainos kariškių rengimą Bundesvero bazėse, beveik 60 tūkst. šaudmenų ir dar 15 mašinų pristatymą šią vasarą.

LRT, ELTA, BNS

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Partijų nacionaliniame susitarime dėl krašto apsaugos siūloma gynybai skirti ne mažiau kaip 2,5 proc. nuo bendrojo vidaus produkto (BVP), kurti naujo tipo pajėgas – civilines ir kibernetines. Tiesa, nors anksčiau buvo diskutuojama dėl visuotinio šaukimo į pradinę karo tarnybą, ši idėja susitarime nėra aptariama.

Į LR Civilinį kodeksą siūloma įtraukti „artimo ryšio“ sąvoką. Tai numatantį kodekso papildymo projektą įregistravo Seimo pirmininko pavaduotojas konservatorius **Paulius Saudargas** kartu su kitais įvairioms frakcijoms atstovaujančiais Seimo nariais. Kodekso straipsnyje „asmens teisės į artimą ryšį pripažinimas“ taip pat siūloma numatyti, kad „artimą ryšį savaiame turi šeimos nariai bei artimieji giminaičiai“. Taip pat artimą ryšį, preziuruojama, turi „asmenys, kurie yra sudarę susitarimą dėl bendro gyvenimo, asmenys, kuriuos sieja globos ar rūpybos santykiai arba yra sudarę susitarimą dėl tarpusavio išlaikymo“. *ELTA* primena, kad Seime yra įregistruotas Civilinės sąjungos įstatymo projektas, kuris reglamentuoja civilinės sąjungos įregistravimo, jos galiojimo bei nutraukimo pagrindus ir tvarką, partnerių tarpusavio turtines ir asmenines neturtines teises ir pareigas.

Gegužės 21 d., šeštadienį Lietuvoje antrą kartą vyko Valstybinių miškų urėdijos ir Aplinkos ministerijos surengta miškų tvarkymo talka „Miško kuopa“. Talka vyko visuose 26-ioose Valstybinių miškų urėdijos regioniniuose padaliniuose. Pirmą kartą „Miško kuopa“ buvo surengta praėjusių metų rugsėjo mėnesį. Šių metų akcijos metu pilietiškai nusiteikusi visuomenė surinko dešimtis tonų šiukšlių. Vien Valstybinių miškų urėdijos Šalčininkų padalinijje, aplink Vilnių, surinkta 40 tonų šiukšlių – daugiausia statybinių atliekų ir 3 tonos padangų. Iš miškų, kurie po šios dienos tapo gerokai žalesni, išvežta buitinės technikos, padangų, kurios gamtoje dūla daugiau nei šimtmetį, plastiko, statybinio laužo, automobilių detalių.

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija mano, kad Vilniuje, Pavilnių regioniniame parke, galbūt pažeisdamas įstatymus namą pasistatęs žinomas atlikėjas **Egidijus Dragūnas** turi jį nugriauti. Inspekcijos manymu, atsakomybę už galbūt neteisėtai išduotą statybos leidimą taip pat turi prisiimti ir Vilniaus savivaldybės administracija, išdavusi leidimą statyboms, todėl ji, inspekcijos manymu, turi taip pat kartu su atlikėju padengti namo nugriovimo išlaidas.

Pasienyje su Lenkija gegužės 17 d. muitinės pareigūnai sulaikė apie 4,5 kg kvaišalų, preliminariais duomenimis, kokaينو kontrabandą. Narkotikai buvo paslėpti iš Vakarų Europos važiuojamame lengvajame automobilyje įrengtoje slėptuvėje. Tai didžiausia šiemet Lietuvos muitinės sulaikyta narkotikų kontrabandos siunta.

Merkinėje, Varėnos rajone, gavus Kultūros paveldo departamento vertinimo komisijos išvadą, nuo postamento nukeltas Sovietų kario su ginklu paminklas. Tiesa, vykdant darbus skulptūra skilo perpus, ji bus išvežta į Grūto parką. Vertinimo taryba nurodė, kad šiame komplekse saugomas tik reljefas ir karių palaikai. Čia palaidoti 244 sovietų kariai, žuvę 1944-aisiais prie Merkinės. Varėnos rajono meras **Algis Kašėta** sako, kad Kultūros paveldo departamento vertinimo komisija patikslino, kad šis paminklas nėra vertingas ir leido jį nugriauti. Saugomi bus tik žuvusių karių palaikai.

Seimas ėmėsi Gyvūnų gerovės ir apsaugos įstatymo, kuriuo siūlo uždrausti laikyti gyvūnus asmenims, kurie žiauriai su jais elgėsi. Konfiskavus gyvūną, draudimas jį įsigyti ir laikyti būtų taikomas privalomai. Draudimas būtų taikomas nuo 2 iki 10 metų. Pasak įstatymo iniciatorės Seimo Laisvės frakcijos narės **Ievos Pakarklytės**, siūlomais projektais siekiama mažinti žiaurais elgesio su gyvūnais atvejų, taip pat prisidėti prie nelegalių daugyklų veiklos stabdymo.

Lietuvos apeliacinis teismas gegužės 6 d. paliko galioti šešerių metų laisvės atėmimo nuosprendį už šnipinėjimą Rusijai nuteistam **Algirdui Paleckiui**. Kadangi nuteistojo advokatų skundas atmetas, nuosprendis įsiteisėjo, A. Paleckis pasiūstas atlikti laisvės atėmimo bausmės. Pasak Generalinės prokuratūros, nuo 2017 metų vasario iki 2018 metų spalio A. Paleckis bei vilnietis verslininkas **Deimantas Bertauskas**, veikdami organizuotoje grupėje su ikiteisminio tyrimo metu nenustatyto Rusijos žvalgybos darbuotoju ir kitais Rusijos piliečiais, vienas iš kurių teismo pripažintas kaltu Sausio 13-osios byloje, Lietuvoje už piniginių bei kitokių atlygių rinko Rusijos žvalgybą dominančią informaciją. Pirmosios instancijos teismas D. Bertauską atleido nuo baudžiamosios atsakomybės, jo baudžiamoji byla nutraukta. Teismas paskelbė, kad jo geranoriškas parodymų davimas turėjo esminę reikšmę atskleidžiant Rusijos žvalgybos subjektų neteisėtą veiklą Lietuvoje.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

SVEČIUOSE – SUOMIJOS IR ŠVEDIJOS VADOVAI

JAV prezidentas **Joseph R. Biden Jr.** gegužės 19 d. susitiko su Švedijos ministre pirmininke **Magdalena Andersson** (dešinėje) ir Suomijos prezidentu **Sauli Niinistö** (kairėje) ir nuoširdžiai pasveikino jų paraiškas narystei NATO. Šiuo istoriniu momentu tiek Suomijai, tiek Švedijai JAV prezidentas pabrėžė savo įsipareigojimą remti abi šalis, kurios siekia formalaus įstojimo į NATO, įskaitant bendradarbiavimą su NATO sąjungininkais ir Kongresu, kad jas kuo greičiau priimtų į Alijansą. Vadovai taip pat aptarė nuolatinį bendradarbiavimą sprendžiant bendrus pasaulinius iššūkius ir įsipareigojimą toliau tvirtai remti Ukrainą. *AP*

JAV prezidentas Joe Bidenas gegužės 19 d., ketvirtadienį priėmė vizito atvykusius Suomijos ir Švedijos vadovus, taip rodydamas tvirtą paramą jų siekiams įstoti į NATO, norint apsaugoti nuo potencialios Kremliaus agresijos.

Per pompastišką renginį su raudonu kilimu ir garbės sargyba J. Bidenas priėmė švedų premjerę Magdalėną Andersson ir suomių prezidentą Sauli Niinistö, jiems vos prieš kelias dienas išreiškus norą prisijungti prie JAV vadovaujamo karinio aljanso.

Baltųjų rūmų šeimininkas sakė, kad pateiks jų prašymus JAV Kongresui, kur ratifikavimui pritaria tiek demokratai, tiek respublikonai.

„Esmė paprasta. Visiškai paprasta: Suomija ir Švedija stiprina NATO“, – pareiškė J. Bidenas, išreiškęs joms „visapusišką Jungtinių Valstijų paramą“.

„Švedija ir Suomija turi stiprias demokratines institucijas, stiprias kariuomenes, stiprias ir skaidrias ekonomikas bei stiprų moralinį supratimą apie tai, kas teisinga“, – sakė

J. Bidenas Baltųjų rūmų Rožių sode, abiejų šalių vadovams stovint šalia jo.

„Jos atitinka visus NATO reikalavimus ir dar daugiau“, – pabrėžė jis, bet į žurnalistų klausimus neatsakinėjo.

Švedija ir Suomija istoriškai daug dešimtmečių laikėsi neprisijungimo politikos. Vis dėlto Rusijos vasario 24 dieną pradėta invazija Ukrainoje iš esmės pakeitė švedų ir suomių politikų bei visuomenės nuomonę dėl galimybių įstoti į NATO, siekiant apsaugoti nuo potencialios Kremliaus agresijos.

„Kol bus svarstomos jų paraiškos dėl narystės NATO, Jungtinės Valstijos bendradarbiaus su Suomija ir Švedija, kad išliktų budrios prieš bet kokias grėsmes mūsų bendram saugumui, taip pat atgrasytų nuo agresijos ar agresijos grėsmės ir į jas sureaguotų“, – pareiškė Baltųjų rūmų šeimininkas.

Be to, J. Bidenas pavadino NATO tarpusavio gynybos pažadą „šventu įsipareigojimu“.

„Niekada neatsisakysime savo pažado ginti kiekvieną NATO teritorijos centimetrą“,

– sakė J. Bidenas.

Visos 30 dabartinių NATO šalių turi sutikti, kad būtų atvertos durys naujoms narėms, bet Turkija išreiškė prieštaravimų.

Turkija paprieštaravo Švedijos ir Suomijos stojimui į NATO dėl jų numanomos paramos Ankaros uždraustai Kurdistanui partijai (PKK) ir su ja siejamai Sirijos ginkluotai grupuotei. Turkijos konfliktas su kurdų kovotojais nuo 1984 metų pareikalavo dešimčių tūkstančių gyvybių.

Anakara taip pat kaltina Stokholomą ir Helsinkį teikiant prieglobstį JAV gyvenančio musulmonų dvasininko Fethullah Guleno sekėjams. Turkų vyriausybė kaltina F. Guleną 2016 metų nesėkmingo valstybės perversmo organizavimu.

Suomių prezidentas S. Niinistö savo ruožtu pareiškė, kad Helsinkis atsižvelgs į visus susirūpinimą Turkijai keliančius klausimus, susijusius su Suomijos kandidatūra į NATO, ir pasmerkė „terorizmą“ – pagrindinį Ankaros keliamą klausimą. *LRT*

JAV IR RUSIJOS GENEROLAI PASIKALBĖJO PIRMAKART NUO KARO UKRAINOJE PRADŽIOS

Aukščiausio rango JAV generolas **Markas Milley** gegužės 19 d., ketvirtadienį telefonu kalbėjosi su Rusijos generolu **Valerijumi Gerasimovu**, pranešė Pentagonas.

Tai buvo pirmas jūdvių pokalbis nuo Rusijos invazijos į Ukrainą pradžios vasario pabaigoje.

JAV Jungtinio štabų vadų komiteto (JCS) pirmininkas M. Milley ir Rusijos generaliniam štabui vadovaujantis V. Gerasimovas „aptarė keleris susirūpinimą keliančius su saugumu susijusius klausimus“, informavo JCS atstovas, nepa-

teikdamas jokių kitų detalių.

Tuo metu Rusijos gynybos ministerijos kontroliuojama televizija „Zvezda“ pranešė, kad pokalbis įvyko M. Milley iniciatyva ir kad generolai kalbėjosi apie situaciją Ukrainoje.

Pastarąjį kartą telefonu M. Milley ir V. Gerasimovas kalbėjosi vasario 11 dieną, kai Vašingtonas viešai įspėjo apie Rusijos planus įsiveržti į Ukrainą ir tikėjosi, kad įspėjimai atgrasys Maskvą nuo tolesnių veiksmų.

„Nuo to laiko iki šios dienos jie nesikalbėjo“, – sakė JCS atstovas **Seanas Riordanas**.

M. Milley pokalbis su V. Gerasimovu įvyko praėjus šešioms dienoms po to, kai JAV gynybos sekretorius **Lloydas Austinas** pirmą kartą nuo Rusijos invazijos į Ukrainą pradžios kalbėjosi su Rusijos gynybos ministru **Sergejumi Šoigu**.

Ll. Austino ir S. Šoigu pokalbis truko maždaug valandą. Skambučio metu Ll. Austinas paragino S. Šoigu įgyvendinti „neatidėliotinas paliaubas“ Ukrainoje, teigiama trumpoje pokalbio išklotinėje. Paskutinį kartą jiedu kalbėjosi vasario 18 d., prieš Rusijai pradendant invaziją į Ukrainą. *LRT*

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
DIRVA
TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president
Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

1960 Town Dr., Naperville, IL 60565-2029

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

 Postmaster: Send address changes to DIRVA
 19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašyti rašinių nespausdiname.

KUO VISA TAI BAIGSIS?

Reitingai V. Putino paaugo, skelbia „Euronews“ televizija. Šios televizijos negali „kaltinti“ objektyvumu – būdavo, kad jos pateikiama informacija savo tendencingumu buvo naudinga Kremlui, tačiau šįkart jos skelbiama žinia apie padidėjusius V. Putino reitingus nėra laužta iš piršto – kaip skelbia įvairios žiniasklaidos priemonės (kurioms pasiseka netrukdomai padirbėti Rusijoje), absoliuti dauguma Rusijos gyventojų palaiko V. Putiną ir jo „spec. operaciją“ prieš Ukrainą, įsivaizduodami, kad kaimyninėje šalyje tikrai siautėja „fašistai“ ir „naciai“. Kodėl taip yra – klausimų nekyla, pasižiūrėjus į ištisus dešimtmečius besitęsiantį propagandos srautą iš Kremliaus „informacijos“ šaltinių. Pradedant žinių laidomis, baigiant animaciniais filmukais vaikams (pavyzdžiui, „Maša ir lokys“). Ta Kremliaus pilama propaganda net ne vienam vakariečiui protą aptemdė, tai ką ir benorėti, kad eilinis rusas jai atsispirty? Jokia naujiena, kad ir pas mus šios propagandos aukų – nors vežimu vežk! Ir tai toli gražu ne A. Paleckio šalininkai, kur kas daugiau jų yra rusiškų trąšų oligarcho stovykloje.

Vis dėlto didvyriška ukrainiečių gynyba ir išvadotų iš rusų kariuomenės užgrobtų teritorijų vaizdai išblaivē ne vieną naivuolį, tikėjusį, kad su V. Putinu galima susitarti, o eiliniai rusai yra tokie patys žmonės, kaip ir mes. 21-asis amžius, Europa ir... civilių sadistiškos žudynės, moteriškos lyties asmenų, labai nesirenkant amžiaus, prievartavimai, plėšimai ir vagystės, be jokios karinės priežasties griaujami gyvenamieji kvartalai, milijonai pabėgėlių ir sušaudomos jų kolonos, be jokio reikalo išskersti gyvūnai – taip atrodo „rusiškas pasaulis“ šiandien, visa savo šėtoniška esme atsivėręs Ukrainoje. Kažin, ar kada nors istorijoje rusai, kaip nacija, buvo susilaukusi tiek daug negatyvaus požiūrio iš kitų tautų, kaip kad šiandien? Pasibaigus Antrojo pasaulinio karo kovoms Vokietijos gyventojams teko stoti į akistatą su savo sąžine ir pereiti skaištyklą: vyrams reikėjo perlaidoti masines kapavietes, mamos su vaikais turėjo lankyti buvusias koncentracijos stovyklas, kad pačios pamatytų ir vaikams parodytų, koku siaubingu dalyku virto eilinių vokiečių entuziazmas palaikant Hitlerį ir jo antižmogišką nacizmo ideologiją. Būtent tas laukia ir V. Putino palaikytojų minios – be šios skaištyklos rusų tauta neturi ateities.

Panašu, kad sveiko proto likučius išsaugoję rusai, ištikimai tarnavę V. Putino propagandai, ima jausti atsakomybės baimę. Nesupraskite klaidinagi – ne sąžinės balsą, bet, pasikartosiu, atsakomybės baimę! Štai viena buvusi propagandistė iš „Russia Today“ (Vakarams skirta TV – aut. past.) Marija Baronova pasibaisėjo įvykiais Bučioje. Ji rašo: „Žiūrėjau vaizdo įrašą iš Bučios. Kaip iškasinėja apirusius kūnus iš broliškų kapų (t. y. iš masinės kapavietės – aut. past.). Kūnus žmonių, į kurių namus atėjo rusų kareiviai. Kūnus moterų, kurias išprievartavo ir užmušė. Kūnus vyrų, kuriuos nužudė. Paprasti žmonės, paprasti ukrainiečiai (ir rusai, rusai!), apsilvilkę paprastais drabužiais. Jie gyveno. O dabar – nebe. Mane apima jausmas, kad man „pavažiavo stogas“... Todėl, kad įprastai, suvokusi matomą košmarą, aš pasibaisėdavau. O dabar nieko nejaučiu. Truputį susikaupusi, bet nejaučiu nieko...

TRANSATLANTINIAI SAITAI – NEPAKEIČIAMAI

Rusijos agresija prieš Ukrainą tapo Vakarų šalis vienišiu veiksmu. Ir ne tik dėl taikomų ekonominių sankcijų ar siunčiamos ginkluotės. Jungtinės Valstijos bei Europos šalys nustūmė tarpusavio nesutarimus į šalį. Suvokta, kad bet kokie tarpusavio barniai nublanksta prieš grėsmę, kurią kelia agresyvūs diktatoriai.

Tai nėra savaime suprantama. Amerikiečiai ir europiečiai, žinoma, yra tradiciniai sąjungininkai. Juos vienija ne tik demokratinė politinė sistema ar vertybiniai principai, tačiau ir narystė tokiose organizacijose kaip NATO.

Visgi pastaraisiais metais netrūko iššūkių, kurie kėlė abejonių dėl tvirtų saitų ateities. Donaldas Trampo (*Donald Trump*) prezidentavimo laikotarpis buvo nužymėtas nepasitikėjimu ir aštriomis replikomis; europiečių

nenoras skirti deramo dėmesio gynybai pagrįstai pykdė vadovus Vašingtone; santykių su Kinija atžvilgiu Jungtinės Valstijos aiškiai žengė grėsmių signalizavimo keliu, o Europoje netrūko balsų apie būtinybę tęsti pragmatiskus ekonominius santykius.

Šie keli epizodai paskatino ir conceptualias skirtis. Prancūzijoje ir Vokietijoje įgijo pagreitį tezė apie būtinybę Europai įgyti strateginį autonomiškumą. Teigta, kad tai reikštų Europos šalių gebėjimą savarankiškai priimti užsienio ar saugumo politikos sprendimus, net jei dėl jų nesutariama su Jungtinėmis Valstijomis.

Kad ir kokios būtų vidinės skirtys, jos atrodo niekinės prieš Rusijos ir kitų šalių keliamą pavojų. Ir jį neutralizuoti gali tik stiprūs transatlantiniai saitai ir pagalba tokioms šalims kaip Ukraina.

Dabar šitie kareiviai grįš namo į Rusiją. Ir bus šalia su mumis. Vaikščios tomis pačiomis gatvėmis. Glostys savo vaikų galveles. Na ir muš juos, žinoma. Juk gynėjai! Ir išvadotojai! Valstybė jiems skirs algas, kovinius ordinus ir medalius. Kažkam netgi suteiks didvyrio vardą. Va už visa tai „prokarinės“ masinės informacijos priemonės ir telegram-kanalai, būtent už tuos medalius, rašys, kad tos masinės kapavietės ir viskas, ką padarė su kažkada gyvenusiais žmonėmis, yra išgalvota, ir apskritai visa tai netiesa, ir kad jie patys su savimi taip padarė kartu su Urzula fon der Lejen.”

Toliau Marija Baronova išvardija pažįstamus Dūmos deputatus, deputatus, su kuriais jai teko bendrauti, ginčytis, draugauti, ir teigia: „visi šie išvardinti žmonės nepradės reikalauti NEDELSIANT suimti visus, kurie buvo Bučioje ir kituose okupuotuose Ukrainos miesteliuose, nepradės reikalauti tyrimo, ir išvis nieko nepradės reikalauti, kaip nieko nereikalaus ir kitos Šios Šalies valstybinės institucijos. Ir visi šitie žmonės toliau rašinės kažką „rusiško-specoperacinio“ arba tiesiog bailiai tylės. Ir žmonės, paprasti rusų žmonės, nieko panašaus taip pat nereikalaus.

Ir visa tai matys pasaulis. Visa tai matys pabėgėliai, išgyvenusieji. Ir visi ims reikalauti pasaulio kuo greičiau mus visus, čia gyvenančius tokia „grožyje“, apibarstyti dustu... O po to visas šitas sukrečiantis valstybinis darinys be sąžinės ir refleksijos, apgynęs rusų kalbą ir kultūrą taip, kad įsimins tūkstantmečiams, pradės degraduoti ir irti, kol pasauliui pagaliau „apsivers sunkvežimis su pyragais“. Štai tada mus ir pribais.

Istorija yra galinga. Niekada negali žinoti, ką išvysis tiesioginiame eteryje. Taigi.”

Baltarusių rašytoja, Nobelio literatūros premijos laureatė SVETLANA ALEKSIJEVIČ prieš porą metų rašė: „Rusija turi sudėtingą santykį ne tik su ateitimi, bet ir su praeitimi. Visuomenei primetamos valstybinės ideologijos idėjos, kuriose vis dar gyvas imperializmas ir komunizmas. Tačiau niekas nėra aptarta, apie nieką negalima pasakyti tiesos. Rengiamasi kriminalizuoti tuos, kurie apie Didįjį Tėvynės karą išsako kitoki nei Stalino požiūrį. Negalima kalbėti apie naujai atrastus lagerius, neanalizuojamas komunizmas. Rusijos elitas yra paralyžuotas. Lyg ir egzistuoja baimė, bet neaišku, kokia ta baimė. Valdant Stalinui galėjai už teisybę atsidurti lageryje, o dabar, pasiteiravus vieno žinomo teatro kūrėjo, kodėl jis tyli ir neapasako tiesos apie tai, kas vyksta Rusijoje, jis atsakė: „Iš manęs atims teatrą...“ O sūnus turi restoranėlį... Žinote, tai jau visai kitoks, naujas Rusijos inteligentijos santykis su valdžia.

Nuo Ivano Rūsčiojo laikų žmonės rizikavo, kalbėjo netgi žinodami, kad už tas kalbas gali tekti sumokėti gyvybę. Šiandien tas elito paralyžius rodo tam tikrą suvokimo nebuvimą.” (2020, Bernardinai.lt)

Nobelio literatūros premijos laureatė taip rašė prieš dvejus metus! O atrodo, kad kalba apie šiandieną... Vadinasi, Rusijoje laikas arba sustojo, arba sukasi atgal. Tai reiškia tik viena: Rusija neturi ateities, kaip ir ateitis neturi... Rusijos.

Kęstutis Šilkūnas

Tikslas – gal ir prasmingas, tačiau ne be silpnybių. Kritikai teigė, kad sunku tai atsieti nuo kai kuriose Europos šalyse tradiciškai gajaus skepsio Jungtinių Valstijų atžvilgiu. Be to, kyla klausimas, kiek tokia trajektorija būtų paremta valia skirti atitinkamus išteklius. Pastarieji dešimtmečiai sudarė daug pagrindo manyti, kad net ir amerikiečius kritikuojantys europiečiai buvo linkę pataupyti ir kliautis Jungtinių Valstijų suteikiamu gynybos skydu.

Kitoje Atlanto pusėje taip pat netrūko balsų, teigiančių, kad reikia pirmiausiai spręsti vidaus politines, socioekonominės problemas ir mažinti įsitraukimą į tarptautinius batalijas. Jei europiečiai nenori ar negali, amerikiečiai neturėtų skubėti lopyti spragų.

Brutali Rusijos agresija viską pakeitė. Jungtinės Valstijos ėmėsi lyderystės, kurią atspindi didelio palaikymo sulaukiantis 40 mlrd. dolerių vertės paramos paketas Ukrainai. Tai suma, gerokai viršijanti Europos valstybių pagalbos apimtį. Senojo žemyno atstovai savo ruožtu peržengė dirbtines „raudonąsias linijas“ ir ne tik ženkliai didina gynybos išlaidas, bet ir siunčia ginklus ukrainiečiams bei mažina energetinę priklausomybę nuo Rusijos.

Intensyvinamas bendradarbiavimas technologijų srityje. Suvokiama, kad arba Vakarų šalys panaikins tarpusavio barjerus ir kurs globalų telekomunikacijų ir kitų sričių standartą, arba jis bus primestas iš šalies.

O svarbiausia – įsisąmoninta, jog demokratinių valstybių pasaulyje nėra tiek daug. **Kad ir kokios būtų vidinės skirtys, jos atrodo niekinės prieš Rusijos ir kitų šalių keliamą pavojų. Ir jį neutralizuoti gali tik stiprūs transatlantiniai saitai ir pagalba tokioms šalims kaip Ukraina.**

Linus Kojala, politologas, LRT
UŽDRAUSTA ATVYKTI Į RUSIJĄ, SARAŠE – 962 AMERIKIEČIAI IR LINAS KOJALA

Maskva uždraudė 963 amerikiečiams atvykti į Rusiją, praneša „The Telegraph“. Be to, saraše įtrauktas Lietuvoje veikiančio Rytų Europos studijų centro direktorius Linas Kojala.

„Rusijos URM paskelbė JAV piliečių, kuriems draudžiama atvykti į šalį, sarašą. Jame – Joe Bidenas, Hillary Clinton, CŽA ir kitų įstaigų vadovai, taip pat – Linas Kojala. Jie turi daugiau žinių apie mano „amerikietišką pasą“ nei aš pats. Gal kur stalčiuje užkrięs...“ – socialiniame tinkle paskelbė L. Kojala. **ELTA**

PREZIDENTUI VALDUI ADAMKUI ĮTEIKTAS SEIMO APDOVANOJIMAS – ALEKSANDRO STULGINSKIO ŽVAIGŽDĖ

Seimo posėdyje Prezidentui **Valdui Adamkui** įteiktas Seimo apdovanojimas – Aleksandro Stulginskio žvaigždė.

Seimo Pirmininkė Viktorija **Čmilytė-Nielsen**, pradėdama apdovanojimo ceremoniją, priminė, kad šiais metais Seimas nusprendė antrojo Lietuvos Prezidento Aleksandro Stulginskio žvaigždę apdovanojimo Prezidentą V. Adamką ir Jungtinių Amerikos Valstijų senatorių **Ričardą Džozefą Durbiną** (Richard Joseph Durbin). „Toks pasirinkimas, ypač turint galvoje dabar vykstantį karą prieš demokratiją ir vakarietiškas vertybes, tikrai nėra atsitiktinis. Agresija Ukrainoje parodė, kad šiame kare negali būti neutralios pozicijos, kad ypač verti pagarbos ir įvertinimo tie, kurie nuosekliai dėjo maksimalias pastangas, kad Lietuva kuo greičiau pasitrauktų iš pilkosios zonos, kuo labiau integruotųsi į svarbiausias Vakarų struktūras – NATO ir Europos Sąjungą“, – pabrėžė Seimo vadovė.

Pasak V. Čmilytės-Nielsen, Lietuvai tampant Vakarų pasaulio dalimi ypatingas vaidmuo teko Prezidentui Valdui Adamkui. „Čia svarbūs ne tik Prezidentas Valdo Adamkaus reikšmingi nuopelnai derybose dėl euroatlantinės integracijos. Mano manymu, ne mažiau svarbu ir tai, kad Prezidentas Valdas Adamkus savo pavyzdžiu rodė ir rodo, kaip veikia vakarietiška politinė kultūra, sustiprinta asmenybės žavesio ir inteligentiškumo“, – kalbėjo Seimo Pirmininkė.

Lietuvos Respublikos Prezidentas **Gitanas Nausėda** pažymėjo, kad būdamas politikoje V. Adamkus visada išliko žmogumi, kuris išlaikė aukštą moralumo standartą. „Pirmiausia jūs esate žmogus, kuris atjaučia, kuris supranta,

kuris pergyvena, kuris piktnaivisi dėl neteisybės, o tik vėliau jau esate tas, kuris rūpinasi bendruomeniniais visos valstybės reikalais, – kreipdamasis į Prezidentą V. Adamką kalbėjo G. Nausėda. – Linkiu jums, kad Lietuva dar galėtų labai ilgai džiaugtis jūsų visuomeniniu gyvenimu, nes jūsų visuomeninis gyvenimas yra tikrai pavyzdys kiekvienam iš mūsų.“

Aleksandro Stulginskio žvaigždės steigimo iniciatorius **Viktoras Pranckietis** ceremonijoje kalbėjo, kad Valdas Adamkus yra žmogus, kuris lėmė daugelį įvykių mūsų šaliai. „Apdovanojamieji asmenys neabejotini moraliniai autoritetai – Prezidentas V. Adamkus ir Jungtinių Amerikos Valstijų senatorius R. D. Durbinas. Dėkoju Seimui už vieningai reiškiamą pagarbą apdovanojamiesiems. Ir šiandien garbė sveikinti Prezidentą“, – teigė V. Pranckietis. Jis priminė, kad apdovanojimas skirtas pagerbti ne tik asmenims, kuriems bus įteikti apdovanojimai, bet ir A. Stulginskio asmenybę.

Aleksandro Stulginskio žvaigždės skyrimo komisijos pirmininkas **Antanas Vinkus** pasidžiaugė, kad mūsų tauta turėjo išskirtinę galimybę visą dešimtmetį didžiuotis savo lyderiu, betarpiškai pajusti aukštos politinės bei dvasinės kultūros, tolerancijos valstybės vadovo dvasią. „Mes tuos ilgus metus mokėmės iš jūsų valstybės valdymo meno, elgesio kultūros, šiltų ir nesavanaudiškų žmonių tarpusavio santykių puoselėjimo, mes nuolat rodome jus pavyzdžiu savo vaikams ir anūkams“, – apie V. Adamkaus nuopelnus kalbėjo A. Vinkus.

Šio apdovanojimo laureatas Prezidentas V. Adamkus

Seimo posėdyje Prezidentui Valdui Adamkui įteiktas Seimo apdovanojimas – Aleksandro Stulginskio žvaigždė. *Seimo kanceliarijos / Olgos Posaškovos nuotr.*

tvirtino esantis išskirtinai pagerbtas sprendimo skirti jam ir Jungtinių Amerikos Valstijų senatoriui Ričardui Durbinui Aleksandro Stulginskio žvaigždės apdovanojimą ir dėl to giliai sujaudintas. „Dėkoju už garbingą apdovanojimą, kurį laikau vienu iš svarbiausių savo gyvenime“, – teigė jis.

„Šis įvertinimas skiriamas už parlamentarizmo, demokratijos ir valstybingumo idėjų puoselėjimą. Jeigu mano darbai šiandienos piliečio akyse buvo būtent tokie, vadinasi, esame bendraminčiai. Visą sąmoningą gyvenimą, pradedant paauglio dalyvavimu antinacinėje rezistencijoje ir baigiant šiandieniniais susitikimais su Lietuvos ir pasaulio žmonėmis, stengiausi dirbti savo valstybei. Visą gyvenimą visomis galimybėmis siekiau, kad Lietuva būtų laisva, demokratiška ir europietiška“, – pridedamas Seimo apdovanojimą sakė Prezidentas.

Pasak jo, panašūs lūkesčiai lydėjo ir Steigiamojo Sei-

mo pirmininko Aleksandro Stulginskio darbus. „Vasario 16-osios Lietuva buvo žodis, žinia pasauliui, kad mūsų tauta gyva, kad mes siekiame valstybingumo ir niekada to siekio neatsisakysime. Tuo tarpu 1920 metais Steigiamasis Seimas padarė viską, kaip kad Šventajame Rašte pasakoma – žodis virstų kūnu. Nepriklausomybės deklaracijoje užrašytas Lietuvos laisvės žodis virto Lietuvos Respublika – laisva, demokratiška, parlamentine valstybe. Praėjo daugiau nei šimtas metų, tačiau ši parlamentarizmo tradicija nenuvertėjo, net atvirksčiai, kaip rodo šiandieniniai įvykiai, laisvė, demokratija, tikrasis parlamentarizmas išlieka tikra orios visuomenės gyvenimo širdimi“, – pabrėžė Prezidentas V. Adamkus.

„Aleksandro Stulginskio žvaigždės šviesoje nuoširdžiai linkiu, kad Lietuva tokia ir išliktų visais laikais, visose istorinėse situacijose, tokia, kokia yra šiandien, prisidedama prie

laisvės ir tiesos gynimo, kokia ji ir šiandien ukrainiečiams ir viso pasaulio žmonėms sakydama: „Už jūsų ir mūsų laisvę!“, – savo kalboje linkėjo V. Adamkus.

Seimo apdovanojimą – Aleksandro Stulginskio žvaigždę – parlamentas įsteigė Steigiamojo Seimo ir Lietuvos Respublikos paskelbimo 100-ųjų metų progą ir siekdamas pagerbti iškilų Aleksandro Stulginskio asmenybę. Apdovanojimu siekiama įvertinti Lietuvos ir užsienio fizinių ir juridinių asmenų laimėjimus ir indėlį, puoselėjant parlamentarizmo, demokratijos ir valstybingumo idėjas.

Seimas šių metų kovo 29 d. nusprendė Aleksandro Stulginskio žvaigždę apdovanojimo Prezidentą Valdą Adamką ir Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) senatorių Ričardą Džozefą Durbiną. Jie tapo pirmaisiais šio Seimo apdovanojimo laureatais. Senatorius R. D. Durbinas šiuo apdovanojimu bus apdovanotas vėliau.

LRS, 2022 m. gegužės 17 d.

AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS PIRMININKUI NUMATOMA SUTEIKTI VALSTYBĖS VADOVO STATUSĄ

Seimas po svarstymo pritarė įstatymo projektui, kuriuo

Vytautas Landsbergis, Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas (1990 03 11–1992 11 22). *LRS*

siūloma nustatyti Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo Pirmininko **Vytauto Landsbergio** teisinį statusą.

Įstatymo projektu numatoma įtvirtinti, kad Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas, pagal 1990 m. kovo 11 d. patvirtintą Laikinąjį Pagrindinį Įstatymą būdamas aukščiausiuoju Lietuvos Respublikos pareigūnu, nuo 1990 m. kovo 11 d. iki 1992 m. lapkričio 25 d. turėjo ir vykdė konstitucinius valstybės vadovo įgaliojimus.

Jame taip pat būtų konstatuojama, kad Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkas nuo 1990

m. kovo 11 d. buvo atkurtos nepriklausomos Lietuvos valstybės vadovas.

Dokumento aiškinamajame rašte iniciatoriai pažymi, kad Aukščiausiosios Tarybos Pirmininkui, kaip aukščiausiam Lietuvos Respublikos pareigūnui, Laikinajame Pagrindiniame Įstatyme priskirti įgaliojimai ir atliktas darbas rodo, kad jis vykdė įgaliojimus ir atliko darbą, kuriuos turi ir vykdo valstybių vadovai.

Pristatymo metu viena iš projektų iniciatorių Seimo Pirmininkė **Viktorija Čmilytė-Nielsen** yra teigusi, kad

šis įstatymas yra pagarbos ir pripažinimo ženklas žmogui, kuris suvaidino išskirtinį vaidmenį Lietuvos istorijoje. „Esu įsitikinusi, kad atėjo laikas įvertinti profesoriaus V. Landsbergio indėlį ir, tikiu, kad šis Seimas yra būtent tas, kuriam užteks jėgų ir išminties tai padaryti. Niekam nekilo abejonių, kad tuo metu Lietuva jau buvo nepriklausoma ir savarankiška valstybė. Šiandien puikus laikas pripažinti, kad ši valstybė turėjo ir vadovą“, – yra pabrėžusi Seimo Pirmininkė.

1990–1992 metais galiojusiam Laikinajame pagrindiniame įstatyme nebuvo numatyta valstybės vadovo institucija, tačiau pagrindi-

nis įstatymas numatė, jog aukščiausiasios Lietuvos Respublikos valstybinės valdžios organas yra Lietuvos Respublikos Aukščiausioji Taryba, o šios Tarybos posėdžiams pirmininkauja, vadovauja Tarybos Pirmininkas. Taip pat pagrindinis įstatymas numatė, kad Tarybos Pirmininkas yra aukščiausias Lietuvos Respublikos pareigūnas ir atstovauja Lietuvai tarptautiniuose santykiuose.

Po svarstymo už šį įstatymo projektą (Nr. XIVP-698(2)) balsavo 66 Seimo nariai, prieš – 33, susilaikė 16 parlamentarų. Tam, kad naujas įstatymas būtų priimtas, Seimas turės balsuoti dar kartą.

LRS, 2022 m. gegužės 17 d.

PRITARTA LIETUVOS PILIEČIŲ RENGIMO PILIETINIAM PASIPRIEŠINIMUI STRATEGIJOS PROJEKTUI

Seimas pritarė Lietuvos piliečių rengimo pilietiniam pasipriešinimui strategijai (projektas Nr. XIVP-1308(2)).

Strategija, kurios trukmė numatoma iki 2035 metų siekiama, kad būtų užtikrintas Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintos piliečių teisės priešintis bet kam, kas prievarta kėsina į šalies nepriklausomybę, jos teritorinį vientisumą ir konstitucinę santvarką, ir jų teisės bei pareigos ginti valstybę nuo užsienio ginkluoto užpuolimo įgyvendinimas.

Išskiriami šie svarbiausi rengimo pilietiniam pasipriešinimui elementai, kuriuos reikia ugdyti dar taikos metu, siekiant, kad pilietinis pasipriešinimas būtų veiksminga šalies gynybos dalis:

atsparumas – piliečių gebėjimas apsisaugoti nuo įvairaus pobūdžio iššūkių ir grėsmių, efektyviai susidoroti su jų padariniais ir greitai atkurti įprastinį funkcionavimą;

pilietinė valia – visų piliečių, nepriklausomai nuo jų amžiaus, apsisprendimas ir pasiryžimas kovoti už šalies nepriklausomybę ir visais įmanomais būdais, neuždraustais visuotinai pripažintų tarptautinės teisės normų, priešintis agresoriui.

žinios ir įgūdžiai – jų įgijimas užtikrina, kad piliečių dalyvavimas pilietiniame pasipriešinime taptų realia gynybine galia.

Taikos metu piliečiai bus rengiami pilietiniam pasiprie-

šinimui: stiprinamas jų atsparumas ir pilietinė valia, piliečiams suteikiamos pilietinio pasipriešinimo žinios ir praktiniai įgūdžiai. Tai padėtų užtikrinti veiksmingą piliečių įsitraukimą į šalies gynybą ir efektyvų atgrasymą.

Mobilizacijos ir (ar) karo padėties metu piliečiai, įtraukti į civilinio mobilizacinio personalo rezervą ar yra ginkluotųjų pajėgų nariai, atitinkamai vykdys iš anksto jiems numatytas pareigas mobilizacijos ar ginkluotos valstybės gynybos srityje. Visi piliečiai taip pat galės vykdyti neginkluoto pilietinio pasipriešinimo veiksmus (pilietinės akcijos, nepaklusnumas, trukdymas agresoriui įsigalėti). Vadovavimas ginkluotam pilietiniam pasipriešinimui ir jo organizavimas užtikrinamas per valstybės ginkluotos gynybos struktūras. Vadovavimas neginkluotam pilietiniam pasipriešinimui vykdomas per mobilizacijos valdymo struktūras ir organizuojamas teritoriniu principu, pasitelkiant karo padėties metu veikiančias savivaldybių institucijas ir įstaigas bei jų pareigūnus.

Okupacijos atveju pilietinis pasipriešinimas tampa viena iš esminių valstybingumo tęstinumo užtikrinimo priemonių. Ginkluoto ir neginkluoto pilietinio pasipriešinimo veiksmams siekiama neleisti okupantui legitimizuoti savo valdžios, silpninti jo politinius, administracinius ir karinius pajėgumus, taip pat okupantui ir tarptautinei ben-

druomenei rodyti nesvyruojantį pasiryžimą priešintis.

Lietuvos šaulių sąjunga bus atsakinga už neginkluoto pasipriešinimo organizavimą. „Šauliai ir toliau lygiai taip pat prisidės prie ginkluoto pasipriešinimo, tik šiuo atveju suteikiama daugiau galių vystyti neginkluoto pasipriešinimo kryptį. Tai pirmas žingsnis rezistencijos koncepcijos link. Taip pat bus organizuojamas visų sričių bei rūšių ginklų savininkų ir kitų šaulių karinis rengimas, iš anksto identifikavus jų dalyvavimą koviniuose asmenų ir jų organizacijų ginkluoto pasipriešinimo ar partizanų vienetuose. Tokie asmenys priklausytų koviniams ginkluoto pasipriešinimo vienetams, kurie būtų sudaromi teritoriniu principu, laikantis patikros, atrankos ir formavimo principų”, – projekto svarstymo metu sakė Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininkas **Laurynas Kasčiūnas**.

Strategijoje taip pat įtvirtintas komiteto siūlymas bendrajame ugdyme įvesti privalomą Nacionalinio saugumo ir krašto gynybos mokymą pagrindinio ir vidurinio ugdymo programoje, užtikrinti šiam mokymui tinkamą pedagogų rengimą ir kompetencijas, spręsti jų trūkumo problemą pritraukiant buvusius karius ir pareigūnus.

Balsavimo rezultatai: už balsavo 114, nė vieno nebuvo prieš, susilaikė vienas Seimo narys.

LRS, 2022 m. gegužės 17 d.

PASAULIS IR LIETUVA

Gegužės 21 dieną LR užsienio reikalų viceministras **Egidijus Meilūnas** susitiko su Vilniuje viešinėcia Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) Kongreso narių delegacija – Baltijos draugų grupės ko-pirmininkais, Atstovų rūmų nariais **Rubenu Gallego** ir **Donu Baconu** bei Užsienio reikalų komiteto nare Sara Jacobs. Susitikime buvo aptarti aktualūs dvišalio Lietuvos ir JAV bendradarbiavimo, Lietuvos bei regiono saugumo klausimai, Lietuvos saugumo užtikrinimo priemonės ir sąjungininkų parama šioje srityje. Taip pat aptarta parama Ukrainai, NATO plėtra ir tolesnės priemonės stabdant Rusijos agresyviuosius veiksmus.

Gegužės 19-20 dienomis LR užsienio reikalų ministras **Gabrielius Landsbergis** dalyvavo Europos Tarybos Ministrų komiteto sesijoje Turine, Italijoje, kuriai pirmininkavo Italijos užsienio reikalų ministras **Luigi Di Maio**. Susitikime ministrai svarstė Europos Tarybos atsaką į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, valstybių narių bendros atsakomybės už demokratijos saugumą Europoje, Europos Tarybos bendradarbiavimo su Europos Sąjunga klausimus. Ministras G. Landsbergis pasisakė sesijos debatuose bei susitiko su Moldovos užsienio reikalų ministru **Nicu Popescu** ir Juodkalnijos užsienio reikalų ministru **Ranko Krivokapić**.

Seimas gegužės 19 d. vieningai, 113 balsavime dalyvavusių parlamentarų balsavus už, priėmė Seimo nario **Emanuelio Zingerio** inicijuotą rezoliuciją (projektas Nr. XIVP-1706), pasveikindamas gegužės 23 d. Vilniuje prasidėsiantį 5-ąjį Pasaulio litvakų kongresą ir išreiškė nuoširdžią padėką pasaulio litvakams.

LR užsienio reikalų viceministras Mantas Adomėnas gegužės 19 dieną dalyvavo Jungtinių Tautų (JT) Saugumo Tarybos aukšto lygio atviruosiuose debatuose dėl konfliktų ir pasaulinio maisto saugumo, kuriuose pasisakė Lietuvos, Estijos ir Latvijos vardu. Atviriesiems debatams pirmininkavo Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) valstybės sekretorius **Anthony Blinken**.

Lietuviškos kilmės eksportas yra Lietuvos ekonomikos variklis, kuris, nepaisant pasaulinių tiekimo grandinių trūkinėjimo ir įtampų regione, demonstruoja puikius rodiklius. Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2022 metų sausio–kovo mėnesiais lietuviškos kilmės prekių eksportas pasiekė 6,3 mlrd. eurų ir augo 35,7 procentais. Latvija, Lenkija, Vokietija tradiciškai išlieka pagrindinėmis eksporto partnerėmis bei pirmąją pagal lietuviškos kilmės eksporto apimtį: pavyzdžiui, beveik visų pagrindinių eksporto kategorijų – lietuviškų baldų, fermentų, medienos, elektros mašinų ir įrangos, plastikų – eksportas į Vokietiją augo apie 30 procentų ar daugiau. Du kartus išaugus lietuviškos kilmės eksportui į Lenkiją, ši šalis tapo didžiausia lietuviškos kilmės eksporto partnere (642 mln. eurų, 101 procento augimas), ilgai pirmąją eksporto partnerių vietą užėmusi Vokietija pasislinko į antrąją poziciją. Tuo tarpu Latvija yra vienintelė šalis per pirmą ketvirtį sulaukusi daugiau nei 1 mlrd. eurų vertės bendrojo eksporto (1,05 mlrd. eurų, 58 procentų augimas).

2021 metais JAV pirmą kartą istorijoje tapo antra didžiausia lietuviškos kilmės eksporto rinka, buvo fiksuotas įspūdingas 75 procentų augimas. 2022 metų pirmąjį ketvirtį lietuviškos kilmės eksportas į JAV ir toliau augo (585,4 mln. eurų, 25 procentų augimas), o JAV tvirtai įsitvirtino svarbiausių lietuviškos kilmės eksporto rinkų trejetuke. 2022 metų pirmąjį ketvirtį fiksuojamas reikšmingas lietuviškos kilmės eksporto augimas ir į Indijos ir Ramiojo vandenyno valstybes: lietuviškas prekes aktyviai importavo Singapūras (78 mln. eurų, 120 procentų augimas), Australija (40,46 mln. eurų, 179,57 procentų augimas), taip pat matomas importo augimas Pietų Korėjoje (30,7 mln. eurų, 101 procento augimas) ir Taivane (5,9 mln. eurų, 63 procentų augimas).

LR užsienio reikalų viceministras Raimundas Karoblis gegužės 17 dieną susitiko su į Lietuvą darbo vizito atvykusiu Belgijos Flandrijos regiono Ministru Prezidentu **Janu Jambonu**. Susitikimo metu aptartas 2019-2023 metų bendradarbiavimo programos, remiantis Lietuvos ir Flandrijos Vyriausybės bendradarbiavimo sutartimi, įgyvendinimas, kalbėta apie regiono geopolitinę situaciją, paramą Ukrainai, patiriančiai Rusijos karinę agresiją, situaciją Baltarusijoje bei paramą Baltarusijos pilietinei visuomenei.

Gegužės 16 dieną LR užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis dalyvavo Europos Sąjungos (ES) Užsienio reikalų taryboje Briuselyje, Belgijoje, kur aptarė Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą, tolesnę ES paramą Ukrainai, kovą su melagingu Rusijos naratyvu sklaida ir globalias Rusijos karo pasekmes. Diskusijoje taip pat dalyvavo Ukrainos užsienio reikalų ministras **Dmytro Kuleba** ir Kanados užsienio reikalų ministrė **Melanie Joly**.

Gegužės 14 dieną Europos dienos proga Lietuvos ambasada Vašingtone, Jungtinėse Amerikos Valstijose (JAV), kartu su visomis Europos Sąjungos (ES) valstybių narių ambasadomis po dvejų metų pertraukos surengė ES atvirų durų dieną.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

Pilietinis pasipriešinimas

Pilietinis pasipriešinimas suprantamas kaip piliečių veikla priešintis agresijai – ginkluotos jėgos panaudojimui ar grasinimui panaudoti ją prieš Lietuvos Respublikos suverenitetą, teritorijos vientisumą ar politinę nepriklausomybę – ir okupacijai:

#1

Neginkluotas pilietinis pasipriešinimas yra piliečių dalyvavimas valstybės gynyboje naudojant nekarines, nesmurtines priemones.

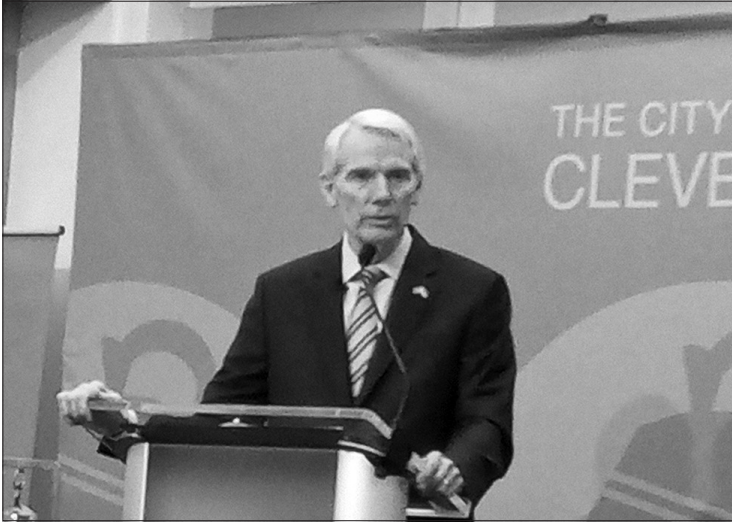

#2

Ginkluotas pasipriešinimas yra piliečių dalyvavimas valstybės gynyboje naudojant karines priemones.

JAV SENATORIUS ROB PORTMAN CLEVELAND CITY CLUB FORUME: „STOVĖKIME KARTU SU UKRAINA!”

JAV Senatorius Rob Portman: „Dedu visas pastangas padėti Ukrainai, prašau visų pagalbos.”

Vis blogėjanti padėtis Ukrainoje paskatino JAV senatorių Rob Portman prabilti Ukrainos laisvės išsaugojimo tema *Cleveland City Club Forum* - seniausiame demokratinės kalbos forume (*Free Speech Forum*) Amerikoje, įsteigtame 1912 m. R. Portman kalbėjo istorinėse patalpose, kuriose prezidentas R. Reagan, kiti JAV prezidentai, mūsų prezidentas Vytautas Landsbergis yra kalbėję laisvės tema.

Prie senatoriaus R. Portman pakviestų svečių stalo dalyva-

Aukštuolis, Vyto Aukštuolio tėvas, veikiantis Klivlando lietuvių fonde „Plėtra”. Tarp žiūrovų buvo Klivlando ir apylinkių valdžios atstovų, žinomų įtakingų veikėjų, įmonių ir organizacijų vadovų.

Senatorius R. Portman, kuris yra šveicarų kilmės, prašė susirinkusiųjų pagalbos Ukrainai, kurią jis remia nuo 2014 m., kuomet Rusija užgrobė Krymą, ir nuolat įtikinėja JAV senatą siųsti Ukrainai ginklus. Senatorius yra aplankęs Ukrainą ir Lietuvą, ir dabar

cininės pagalbos Ukrainai. O Lietuva Ukrainai siunčia ginklus bei patarėjus kaip tuos ginklus naudoti, yra paaukojusi Ukrainai kartu su pasaulio lietuviams dešimtis milijonų, priėmusi arti 50,000 ukrainiečių pabėgėlių. Lietuva po 2014 m. Krymo okupacijos yra treniravusi penkis ukrainiečių batalionus ir teikusi ginklus Ukrainai.

O dieną prieš *City Club* pristatymą ukrainiečių aktyvistų vadovė Rehina Savchuk suorganizavo tautybių demonstraciją prieš Nestle įmonės centro Klivlande, kad Nestle sustabdytų verslą su Rusija. Demonstracijoje dalyvavo Klivlando lietuvių visuomenės veikėjai Amanda ir Algirdas Mulioliai.

Kartu dirbdami Ukrainai,

Act of 2022” - skubi pagalba Ukrainai, ir skatina stiprinti saugumo užnugarį Baltijos valstybėms.

JAV LB atstovas dr. V. Stankus kreipėsi į JAV iš Ohio senatorius ir Klivlando didžiojo rajono JAV kongresmenus paremti šias rezolucijas. R. Portman aiškiai stovi už Baltijos valstybes, teigiama atsakė JAV senatorius

Perduodama lietuvių padėka (iš kairės): JAV senatorius Rob Portman, LB atstovas dr. Viktoras Stankus, Vytautas Aukštuolis.

„Kartu stovime su Ukraina”, Algirdas ir Amanda Mulioliai su Lietuvos vėliavėmis prie Ukrainos vėliavos priešais Nestle įmonę.

vo Klivlando miesto tarybos narys, lietuvių ir ukrainiečių draugas Michael Polensek (jis perdavė Klivlando policijos neperšaujamų liemenių, medicinos reikmenų siuntą Ukrainai), *American Nationalities Movement* pirmininkas Ralph Perk Jr., Slovėnijos konsulė, ukrainiečių ir lenkų atstovai, lietuviai. Romas Bublys atstovavo savo žmonai LR garbės konsulei Ingridai Bublionei, įstatymų nagrinėtojas (*legislative analyst*) Vytas Aukštuolis iš Washington D.C., ir LB atstovas dr. Viktoras Stankus. Kaip žiūrovas dalyvavo Rimas

ką tik susitiko su užpultos Ukrainos atstovais Lenkijoje prie Ukrainos sienos. Senatorius siūlo Amerikai pastatyti raketą „Patriot” Lenkijoje ir Rumunijoje prie Ukrainos sienos ir iš ten apginti Lvivą ir vakarinę Ukrainą. Ir kad tuose pasieniuose būtų įsteigti ginklų sandėliai, kurie palengvintų ginklų tiekimą Ukrainai. Po senatoriaus kalbėjo Jungtinės ukrainiečių organizacijos (*United Ukrainian Organizations*) pirmininkė Marta Liscynsky, ką tik grįžusi iš Ukrainos pasienio – ji prašė moralinės, finansinės, medi-

padėsime jai išsaugoti laisvę.

Po *City Club* pristatymo senatorius R. Portman stroipai toliau veikė JAV senate, ragindamas rezolucijomis remti Ukrainą, pristatė Lietuvą kaip sektiną pavyzdį, kuri buvo pirmoji Europos valstybė, uždraudusi Rusijos gamtinių dujų importavimą. Senatorius ragino, kad Lietuvai (ir Estijai bei Latvijai) būtų atstatyti iš Amerikos įsigyti ginklai, kurių dalį šios Baltijos šalys perdavė Ukrainai. Užtai senatorius R. Portman remia Senate rezolucijas: (S.4059) „*Restoring Baltic Defensive Military stockpile donated to Ukraine*”, pristatyta senatorių R. Durbin, C. Grassley, A. Klobuchar ; ir iš Floridos senatoriaus M. Rubio rezoluciją (S.3724), „*Ukraine Emergency Appropriation*

Sherrod Brown, kongresmenė Shontel Brown bei anksčiau „Dirvoje” aprašytas JAV kongresmenas Tim Ryan, kuris irgi remia JAV kongreso kolegas. „Dirvos” skaitytojas iš Floridos Andrius Stankus kreipėsi į senatorių M. Rubio. O Amerikos baltų laisvės lygos (*Baltic American Freedom League, BAFL*) prezidentas Conrad Mazeika kartu su aktyvistu Tony (Antanu) Mazeika kviečia lietuvius Klivlande ir visoje Amerikoje raginti savo valstijų senatorius bei atstovų rūmų kongresmenus remti šias rezolucijas, užstoti Lietuvą, Latviją, Estiją ir puolamą Ukrainą prieš Rusijos agresiją.

Dr. Viktoras Stankus, JAV LB Klivlando apylinkės ir Ohio apygardos vicepirmininkas, „Dirvos” inf.

„United Ukrainian Organizations” pirmininkė Marta Liscynsky prašo visus gelbėti Ukrainą. *Visos nuotraukos dr. V. Stankaus.*

VYKSTA PROJEKTO „ŠAKNYS 2022” REGISTRACIJA

Užpildytas anketas prašome pateikti iki gegužės 31 d. Projekto dalyvių sąrašas bus paskelbtas birželio pradžioje. Anketas pildyti gali JAV gyvenantys lietuvių kilmės jaunuoliai 18-30 metų amžiaus.

Ieškome motyvuotų jaunų JAV lietuvių, kurie nori prisidėti prie JAV lietuvių bendruomenės istorijos ir lietuviško paveldo išsaugojimo. 2022 m. rugpjūčio 4-8 d. jaunimo komanda grįš į Pietų Ilinojų (*Ledford*) ir toliau tvarkys ir pažymės lietuvių kapus ir kapines - ir tas, kurias 2021 m. komanda tvarkė, ir kitas kapines. Komandos nariai iš Lemonto į *Ledford* vyks kartu, transportu bus pasirūpinta. Pragyvenimas kuklus - dalyviai miegos palapinėse ir maistą gamins patys. Vakarais vyks įvairios programos ir užsiėmimai - „laužai”, diskusijos lietu-

viškos tapatybės ir kt. temomis, žaidimai, mokysimės ir dainuosime lietuviškas dainas.

Šio projekto tikslai:

-sutvarkyti ir pažymėti lietuvių kapines ir kapus;

-suteikti jaunimui galimybę daugiau sužinoti apie JAV esantį lietuvišką paveldą, JAV lietuvių bendruomenės istoriją (bendruomenės steigimas, emigracijos bangos, įvairios lietuviškos organizacijos) ir gyvai prisiliesti prie jos;

-kartu analizuoti išeivijos lietuvių tapatybės klausimus ir padėti jaunimui suprasti išeivijos istorijos išsaugojimo svarbą;

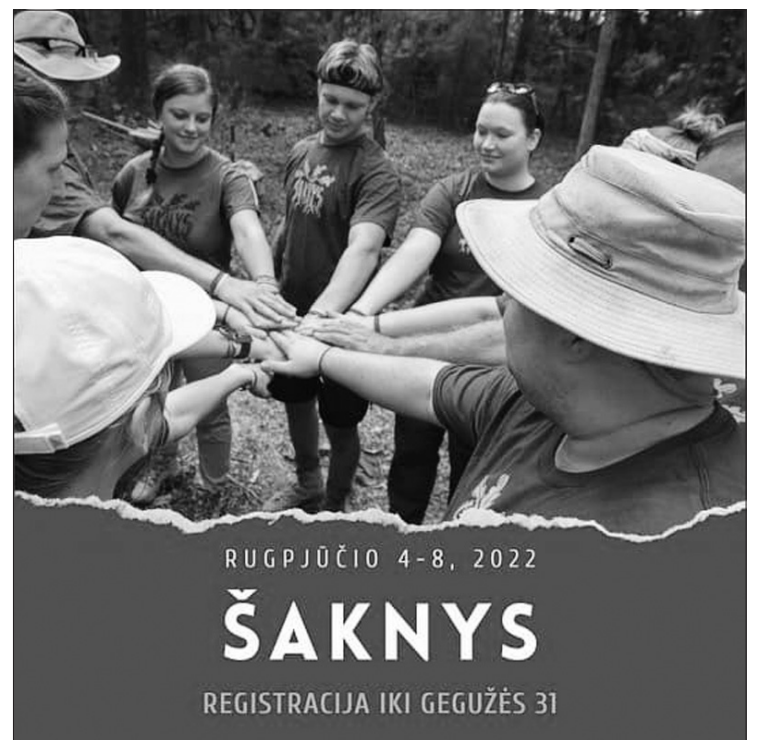
-sužinoti apie kapinių lankymo ir tvarkymo tradicijas ir jų svarbą lietuviams.

Siekiant, kad dalyvaujantys projekte būtų geriau susipažinę su jo tikslais ir JAV lietuvių bendruomenės isto-

rija, jie dalyvaus intensyviai pasiruošimo etape. Prieš kelionę į Pietų Ilinojų vyks pasiruošimas. Projekto dalyviai skaitys tekstus apie JAV lietuvius, ypač apie tuos, kurie įsikūrė, dirbo ir gyveno Pietų Ilinojuje. Vyks diskusijos apie kapinių lankymo ir kapų tvarkymo tradicijas bei jų svarbą mūsų tautai. Prieš išvykstant dalyviai pasiskirstys pareigomis - maisto ruošą, įrankių inventorizavimą, fotografiją, duomenų bazės kūrimą, žurnalistiką ir saugumą/mediciną.

Norime, kad jauni lietuviai po dalyvavimo projekte turėtų naują požiūrį į lietuvišką paveldą ir į Lietuvos istorijos išsaugojimą bei puoselėjimą. Po projekto jaunimas savo bendruomenėse pristatys šio projekto tikslus, pasidalins savo patirtimi ir padės skatinti kitus lietuvius prisidėti prie JAV lietuvių bendruomenės istorijos išsaugojimo.

Projekto vadovas: *Vilius*

RUGPJŪČIO 4-8, 2022

ŠAKNYS

REGISTRACIJA IKI GEGUŽĖS 31

Žalpus

Organizatoriai: *JAV LJS, JAV LB*

Finansinė parama: *Lietuvių Fondas*

Svarbu pažymėti:

-Negalime dengti kelionių išlaidų tiems, kurie turės į Čikagą atvykti iš kitų valstijų/

miestų

-Lietuvių kalbos mokėjimas nebūtinai, norint dalyvauti projekte

-Gyvensime kukliai - miegosime palapinėse, valgysime ir dirbsime lauke.

JAV LJS, JAV LB, „Dirvos” inf.

LITUANISTINĖS ETNOKULTŪROS IR DRAMOS MOKYKLA „BITĖ” PAŽYMĖJO SAVO 10-METĮ

Lituanistinės etnokultūros ir dramos mokykla „Bitė”, įsikūrusi Kroidone, JK. *Dovilės Jurkienės nuotr.*

Gegužės 14 d. Lituanistinės etnokultūros ir dramos mokykla „Bitė”, įsikūrusi Kroidone, surengė 10-mečio jubiliejaus šventę, kurioje dalyvavo Lietuvos ambasados diplomatai, mokyklos bendruomenė ir Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės pirmininkė **Alvija Černiauskaitė**.

„Dėkoju visiems mokytojams, moksleiviams ir mokinių tėvams, o ypatingai mokyklos vadovei už nenuilstamą darbą vykdamą kilnią ir gražią misiją. Jūsų mokyklos 10 metų nueitas kelias pasižymi ne tik pagarba lietuviškam žodžiui ir tradicijoms, pilietiškoms vertybėms, bet ir nuosekliu

bei atsakingu požiūriu į vaiko emocinę būklę, dėmesiu detalėms ir vaikų poreikiams”, sveikindamas mokyklos bendruomenę bei „Bitės” įkūrėją ir vadovę **Virginiją Stukaitę - Laniauskiene**, pažymėjo ambasados pirmasis sekretorius **Tadas Kubilius**.

Ambasados diplomatas jubiliejaus proga įteikė mokyklos vadovei sidabrinį Vyčio ženklelį ir lietuviškų knygų rinkinį mokyklos bibliotekai.

Pažymint šią svarbią progą, buvo surengtas koncertas, kuriame pasirodė kompozitorius ir atlikėjas, vienas iš roko operos „Priesaika” autorių, **Jonas Chockevičius**. Folkloro

ansamblis „Saduto” surengė šventinę vakaronę, renginio dalyviai taip pat galėjo pasitikrinti savo žinias šventinėje viktorijoje.

Lituanistinė etnokultūros ir dramos mokykla „Bitė”, įsikūrusi Kroidone, savo veiklą pradėjo 2012 metais. Šiuo metu mokykloje mokosi beveik 80 mokinių. Mokyklos vadovė **Virginija Stukaitė - Laniauskiene** yra Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės Švietimo tarybos pirmininkė. Mokykla jau septynis metus iš eilės organizuoja vaikų vasaros stovyklas Lietuvoje.

LR URM

Į SEINUS ATKELIAVO „POEZIJOS PAVASARIS”

Gegužės mėnuo Seinų krašte tradiciškai tapęs poezijos mėnesiu. Kaip įprasta, 2022-ųjų gegužės 16 dieną iš Lietuvos į Seinus atkeliavo „Poezijos pavasaris”. Šiais metais susitikimas su poetais surengtas Seinų lietuvių „Žiburio” mokykloje.

Susitikti su **Kornelijumi Plateliu, Vytautu V. Landsbergiu** bei **Gintaru Grajausku** sugužėjo visa „Žiburio” bendruomenė. Mokiniai, sveikindami svečius padovanojo trumpą meninę programėlę, o poetai skaitė eiles, pasakojo apie savo kūrybą ir Lietuvos kultūrinį gyvenimą.

V. Landsbergis, moksleiviams pritariant, pagrojo gitara ir sudainavo kelias nuotaikingas dainas.

Pradedami viešnage Lenkijoje, svečiai kartu su LR konsulato Seinuose vadovu **G. Mackeliu** uždegė žvakutes ant Lietuvos karių kapų Berznyko kapinėse.

LR URM

LONDONE SURENGTOS PIRMOSIOS BRITANIJOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

Gegužės 8 d. Rytų Londono universiteto sporto komplekse Britanijos lietuvių sporto asociacija bendradarbiaudama su Lietuvos ambasada, Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenė ir kitomis organizacijomis surengė Jungtinėje Karalystėje gyvenančių lietuvių sporto žaidynes. Šios, pirmą kartą Jungtinėje Karalystėje surengtos žaidynės, pažymėjo pasiruošimo vienuoliktosioms Pasaulio lietuvių sporto žaidynėms pradžią. Pagrindinė žaidynių rėmėja - Lietuvos švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Renginyje dalyvavo ir sveikinimo žodį tarė Lietuvos ambasados diplomatas **Tadas Kubilius** ir Jungtinės Karalystės lietuvių bendruomenės pirmininkė **Alvija Černiauskaitė**. Sveikindamas susirinkusiuosius, diplomatas padėkojo žaidynių organizatoriams už puikiai įgyvendintą iniciatyvą ir pabrėžė sporto svarbą lietuvių diasporos gyvenime.

Visą dieną trukusioje sporto šventėje žaidėjai varžėsi krepšinio, futbolo, badmintono, stalo teniso, tinklinio ir šachmatų turnyruose, o mažiausieji dalyviai rungėsi sporto estafetės rungtyje. Žaidynių išvakarėse visi norintieji galėjo dalyvauti 5 kilometrų bėgimo rungtyje. Visus dalyvius entuziastingai palaikė šventę susirinkęs gausus būrys sporto gerbėjų. Išstvermingiausi bandė savo jėgas siekdami atsispaudimų rekordą per vieną valandą. Daugkartinis Lietuvos atsispaudimų nuožumės rekordininkas **Rolandas**

Žukauskas per vieną valandą padarė net 1239 atsispaudimų.

Krepšinio turnyre startavo aštuonios komandos, nugalėtojais po įtemptos ir emocijų kupinos kovos tapo Bristolio krepšininkai nugalėję „Viesulo” komandą. Mažąjį futbolo aikštelėje dėl nugalėtojų titulo varžėsi 5 komandos, finale Alytus FC klubas iškovojo pergalę prieš Peterborough FC futbolininkus. Stalo teniso turnyro nugalėtoju tapo **Vilmantas Norkus**, badmintono varžybų nugalėtoju tapo **Mantas Venys**, tinklinio turnyro nugalėtojais tapo „Parko” tinklininkai, stipriausias prie šachmatų lentos buvo **Aurimas Klimašauskas**. 5 kilometrų bėgime greičiausi buvo **Egidijus Jucius** ir **Neringa Prosogalavičiūtė**.

Renginio metu taip pat buvo pristatytos liepos mėn. Druskininkuose vyksiančios Pasaulio lietuvių žaidynės. Pasaulio lietuvių sporto žaidynės yra mėgėjų sporto renginys, kuriame varžytis gali tik neprofesionaliojo sporto atstovai. Vasarą vyksiančiose žaidynėse numatoma surengti 27 sporto šakų varžybas, tarp kurių badmintonas, futbolas 7×7, golfas, jėgos trikovė, krepšinis, lengvoji atletika, orientavimosi sportas, plaukimas, sportinė žūklė, tenisas, paplūdimio tinklinis, irklėnčių sportas, petankė, ristinės ir kitos. Žaidynių metu taip pat vyks Pasaulio lietuvių sporto forumas, mokslinė konferencija „Pasaulio lietuvių sporto istorija ir ateities vizija”.

LR URM

APIE RAŠYTOJO, ŽURNALISTO LAIMONO INIO KNYGOS „AŠTUONI KURŠMARIŲ VĖJAI” SUTIKTUVES

Renginio organizatoriai ir dalyviai (iš kairės): XXVII knygos mėgėjų draugijos nariai dail. V. A. Gocentas, rašytojas L. Inis, pirm. D. Poškienė, S. Šamborskis ir LUMA viceprezidentė A. Azaravičienė.

Autorės nuotr.

Kauno Kristaus Prisikėlimo bazilikoje po šv. Mišių į konferencijų salę susirinko gausus būrys literatūros, meno žmonių. Renginio vedėja, XXVII knygos mėgėjų draugijos pirmininkė Dalia Poškienė apžvelgė svarbias knygos ir spaudos istorijos Lietuvoje datas, šių metų datas. Paminėtos 118-osios metinės nuo Spaudos draudimo panaikinimo. Šie metai paskelbti Pranciškaus Skorinos metais. Sukanka 500 metų, kai LDK buvo išspausdinta pirmoji knyga, Vilniuje buvo įkurta pirmoji Rytų Europoje spaustuvė. Šie istoriniai įvykiai šiandien laikomi knygų spausdinimo Lietuvoje pradžia. Apie 1520 m. Skorina persikėlė į Vilnių, kur vyriausiojo burmistro Jokūbo Babičiaus namuose įsteigė pirmą spaustuvę Lietuvos Didžiojoje Kuni-gaikštystėje. 1522 m. čia jis išleido „Mažąją kelionių knygelę”, o 1525 m. – „Apaštalių darbus ir laiškus”, t. y. vieną Naujojo Testamento dalį. „Mažąją kelionių knygelę” sudaro Psalmynas su kitais giedamosios liturginės poezijos priedais, aštuoniais akatistais (bažnytinės liturginės giesmės, kurioms skambant negalima sėdėti) ir kitos dalys – iš viso 22. Du iš šių akatistų sukurti paties Skorinos: jų posmų pirmosios raidės sudaro slaviškus akrostichus (iš eilučių pirmųjų raidžių sudarytus sakinius).

Literatūros ir meno po pietėse sutikta vieno produktyviausių žurnalisto, redaktoriaus, Kauno rašytojo Laimono Inio devintoji sakmių

ir legendų knyga „Aštuoni Kuršmarių vėjai. Mažoji Lietuva. Interpretacijos”. Parengta rašytojo kūrybos

rašytojas, sakmės ir padavimai apie senuosius sembų, jotvingių, prūsų dievus, piliakalnius, kovas su kryžiuo-

Rašytojas, žurnalistas Laimonas Inis.

Autorės nuotr.

paroda kvietė susipažinti su pastarųjų metų rašytojo kūryba. „Aštuoni Kuršmarių vėjai. Mažoji Lietuva. Interpretacijos” (Kaunas, Naujasis lankas), - devintoji knyga iš sakmių, legendų ir pada-

čiais, pilėnų ištvėrmę ir ryžtą ginant savo žemę. Papasakojau apie Pamario krašto žmonių santykius su gamta, su ženklais, lėmusiais to meto žmonių būti ir buitį, papasakojau apie „aštuonis vėjus”,

Koncertuoja folkloro ansamblis „Liktužė”.

Jūratės Svidinskienės nuotr.

pranešimuose ar parodose”. Baigęs studijas Vilniaus universitete, dirbo Finansų ministerijoje, Spaudos komitete, o ilgiausiai - Bibliotekų kolekto-riuje ir Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje. Piešimo, o vėliau ir tapybos bei grafikos meno mokėsi visą gyvenimą. Pradinių klasių mokytoja Stasė Kalvaitienė mokė piešti, siuvinėti. Braižybos mokytojas Bronius Tupė suformavo gerus braižymo, piešimo pagrindus. Vėliau domėjosi tapyba ir grafika. Prieš 50 metų (1971 m.) baigė pirmąją dailės studiją Klaipėdos kultūros rūmuose, kuriai vadovavo dailininkas Vaclovas Rimkus. Studijuodamas Vilniaus universitete mokėsi ir Estetinio lavinimo katedros dailės studijoje, profsąjungų rūmų suaugusių dailės studijoje „Paletė”.

V. A. Gocentas padėkojo buvusiai draugijos pirmininkei Birutei Butkevičienei, rekomendavusiai tapti XXVII knygos mėgėjų draugijos nariu, pasidžiaugė puikia knyga.

Apie knygą, jos reikšmę atverčiant svarbius Mažosios Lietuvos ir Pamario krašto istorinius įvykius, asmenybės kalbėjo draugijos narys, Karaliaučiaus lietuvių bendruomenės vadovas Sigitas Šamborskis. Jo gerai žinomos vietovės Greižėnų (dabar Oplankio) piliakalnis, Kraupiškas (dab. Uljanovas) – miestelis prie Įstros (dabar Instručis) ir Eimenio (dabar Uljanovka) upių santakos, Ragainės apskrityje. Rambyno kalnas dešiniajame Nemuno krante tarp Bitėnų ir Bardinų kaimų, Nemunynas (dabar Golovkino), valsčiaus centras, knygoje tarsi kviečia aplankyti tas vietas, prisiminti senuosius dievus, papročius ir tikėjimus. S. Šamborskis ne tik kalbėjo apie knygą, bet, būdamas folkloro ansamblio „Liktužė” prezidentu, pakvietė šį kolektyvą atlikti dainas, giesmes, skambėjusias dar knygoje menamais laikais.

Renginyje dalyvavo ir LUMA narės, rašytoją sveikino prof. Jūratė Jankauskienė, jo kūrybos gerbėjai.

Rašytojas L. Inis dėkojo šios šventovės monsinjorui Vytautui Grigaravičiui, ansamblio vadovei Jūratei Svidinskienei, dailininkui Vytautui Albertui Gocentui, aktorei Olitai Dautartaitėi, draugijai, organizavusiai renginį, ir visiems atvykusiems į knygos sutiktuves.

Parengė Dalia Poškienė, XXVII knygos mėgėjų draugijos pirmininkė, Lietuvos universitetų moterų asociacijos prezidentė, LŽS narė

ČEKIJOJE PAGERBTAS ROMO KALANTOS ATMINIMAS

Václavo Havelo bibliotekoje įvyko diskusija „Romas Kalanta ir kiti gyvieji fakelai SSRS“. LR URM

Gegužės 18 dieną Prahėje, Čekijoje, įvyko diskusija „Romas Kalanta ir kiti gyvieji fakelai SSRS“, kuria buvo pagerbtas prieš 50 metų Kaune susideginęs R. Kalanta ir keletą metų anksčiau analogiškai dėl Čekoslovakijos laisvės pasiaukojęs Janas Palachas.

Sveikindamas diskusijos dalyvius, Lietuvos ambasadorius Čekijoje **Laimonas Talat-Kelpša** pabrėžė, kad R. Kalantos protestas prieš sovietinę santvarką ir jo paaugota gyvybė įrodo, kiek daug žmonių, nepriklausomai nuo jų išsilavinimo ar kilmės, Lietuvoje suvokė buvusio režimo beprasmybę ir neteisybę. Ambasadorius dėkojo istori-

kams, kurie tyrinėja ir randa sąsajas tarp skirtingose šalyse vykusių tragiškų įvykių, brėžia paraleles, kurios ir dabar sujungia valstybes.

Václavo Havelo bibliotekoje vykusią diskusiją surengė Lietuvos ambasada Čekijoje, bendradarbiaudama su V. Havelo biblioteka ir Prahos XX a. atminties muziejumi. Lietuvai ekspertų pokalbyje atstovavo Vytauto Didžiojo universiteto studijų dėstytojas, žmogaus teisių aktyvistas, Andrejaus Sacharovo demokratijos plėtros tyrimų centro direktorius istorikas **Robertas van Vorenas**. LR URM

KROATIJOJE ATIDARYTA LIETUVOS KRYŽDIRBYSTĖS TRADICIJAS PRISTATANTI PARODA

Gegužės 18 dieną Kroatijos miesto Bjelovaro muziejuje atidaryta paroda „Graudulio ir džiaugsmo Lietuva. Kryždirbystės tradicija“, kuri Kroatijos visuomenę supažindina su UNESCO pripažintu Lietuvos tradiciniu amatu – kryždirbyste.

„Lietuviui kryžius – tai maldos, padėkos ir pagarbos išraiška, įgavęs ypatingos reikšmės ne tik pavienio žmogaus, bet ir tautos gyvenime, padėjęs pakelti negandas, teikiantis viltį, kurią šiandien norime perduoti už savo laisvę kovojantiems Uk-

rainos žmonėms“, – atidarydama parodą, sakė Lietuvos ambasadorė Kroatijoje Jūratė Raguckienė.

Parodoje eksponuojami XIX a. pabaigos – XX a. Lietuvos kalvių nukalti unikalūs kryžiai, liaudies meistrų sukurtos medinės Rūpintojėlių bei šventųjų skulptūros, taip pat Adomo Varno fotografijos, įamžinusios XIX a. pabaigos – XX a. pradžios lietuviškus kryžius. Kūrybingai ir įtaigiai Lietuvos kryždirbystės tradiciją atskleidžianti paroda sulaukė didelio Bjelovaro miesto gyventojų

ir svečių susidomėjimo bei palankių įvertinimų.

Parodą „Graudulio ir džiaugsmo Lietuva. Kryždirbystės tradicija“ parengė Lietuvos nacionalinis muziejus kartu su Bjelovaro miesto muziejumi ir Lietuvos ambasada Kroatijoje.

LR URM

Paroda „Graudulio ir džiaugsmo Lietuva. Kryždirbystės tradicija“ Bjelovaro muziejuje. LR URM

LIETUVOS AMBASADOJE PARYŽIUJE SURENGTA LIETUVIŠKA GEGUŽINĖ

Gegužės 15 dieną Lietuvos ambasadoje Paryžiuje vyko lietuviška gegužinė „Suk, suk ratelį“, kurią organizavo Prelato Jono Petrošiaus lituanistinė mokykla Paryžiuje, bendradarbiaujant su Lietuvos švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Lietuvos ambasada Paryžiuje.

Susirinkusius Paryžiaus re-

giono lietuvių bendruomenės narius pasveikino ambasados konsulė Giedrė Verollet, taip pat ilgus metus Prancūzijos lietuvių bendruomenės pirmininko pareigas ėjęs bendruomenės aktyvistas Linas Maknavičius ir J. Petrošiaus lituanistinės mokyklos direktorė Inga Kvietelaitienė.

Vakaro svečiams koncertavo iš Klaipėdos atvykęs folkloro ansamblis „Kuršių Ainiai“.

Bendruomenės vaikai taip pat buvo pakviesti į kūrybines dirbtuves, kurių metu žaidė lietuvių liaudies žaidimus, susipažino su tradiciniais lietuvių liaudies instrumentais, iš siūlų gamino lėles, su šiaudais pūtė burbulus. LR URM

Lietuvos ambasadoje Paryžiuje vyko lietuviška gegužinė „Suk, suk ratelį“.

Ludo Segers nuotr.

JAV KONGRESE VYKO FILMO „MARIUPOLIS“ PERŽIŪRA

Gegužės 11 d. Lietuvos ambasada Vašingtone JAV Kapitolijs Kongreso kino salėje surengė rež. **Manto Kvedaravičiaus** dokumentinio filmo „Mariupolis“ peržiūrą.

„Mariupolis tapo kovos už laisvę ir demokratines vertybes simboliu, šio miesto dvasia visada išliks gyva. Mariupolio tragedija ir jo gynėjų drąsa yra pavyzdys ir įpareigojimas kiekvienam laisvę mylinčiam žmogui. Kartu mes privalome užtikrinti Ukrainos pergalę ir

Mariupolio atstatymą“, – sakė Lietuvos ambasadorė JAV **Audra Plepytė**.

Ambasadorė taip pat padėkojo JAV Atstovų Rūmų pirmininkei **Nancy Pelosi** ir Kongreso narei **Marcy Kaptur** už jų lyderystę bei pagalbą Ukrainai ir Lietuvai, taip pat ukrainiečiams už jų kovą už laisvę.

Atstovų Rūmų pirmininkė N. Pelosi pasveikino susirinkusius svečius ir dėkojo renginio organizatoriams. LR URM

PASAULIO INTELEKTINĖS NUOSAVYBĖS ORGANIZACIJOJE ŽENEVOJE VYKO „POEZIJOS PAVASARIS“

Gegužės 16 dieną Ženevoje, Šveicarijoje, surengtas tarptautinio poezijos festivalio „Poezijos pavasaris 2022“ renginys, kuriame dalyvavo poetės **Indrė Valantinaitė** ir **Greta Ambrazaitė**.

Šiais metais renginys vyko Pasaulio intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO), kurios viena iš funkcijų yra užtikrinti prižiūrėti autorių tei-

ses, 13-ame aukšte, nuo kurio atsiveria įspūdinga Ženevos miesto panorama.

„Poezijos pavasaris“ Ženevoje organizuojamas ne pirmą kartą, praplėčiant Lietuvoje vykstančio dviejų savaitių poezijos festivalio geografiją.

Iniciatyvą įgyvendino Šveicarijos ir Lietuvos kultūros forumas, Lietuvos rašytojų sąjunga bei Rašytojų klubas. LR URM

ROMAS KALANTA PRISIMINTAS MOKSLINĖJE KONFERENCIJOJE

Siekiant paminėti Romo Kalantos aukos prasmę Lietuvos išlaisvinimui ir pažymėti jo protesto akcijos 50-metį, šiemet Lietuvoje organizuojami įvairūs renginiai.

Vienas iš jų – gegužės 13 d. Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamento prie Krašto apsaugos ministerijos kartu su Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centru ir Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka surengta mokslinė konferencija „**Neginkluotas pasipriešinimas: prielaidos, patirtys, retrospektyva minint Romo Kalantos pasiaukojimo jubiliejinius metus (1972–2022)**“.

Pranešimą „Sovietinės val-

džios reakcija į 1972 m. Romo Kalantos susideginimą ir po jo sekusius protestus“ konferencijoje skaitė LGGRTC Genocido ir rezistencijos tyrimo departamento direktorė dr. **K. Burinskaitė**.

„Sakralinė Romo Kalantos auka, jaunimo neramumai Kaune ir katalikų padėtis Lietuvoje pagal 1972 m. užsienio spaudos pranešimus“ – šį pranešimą susirinkusiems pristatė LGGRTC Okupacinių režimų veiklos tyrimų ir viešinimo skyriaus vyriausiasis istorikas dr. **A. Vyšniauskas**.

Lietuvos Respublikos Seimo nariai, istorikai, politikos mokslų atstovai pateikė analitinius pranešimus apie Romą Kalantą, žvelgdami

iš dabarties pozicijų, o ypač dabar, vykstant karui Ukrainoje kontekste. Apie sovietinės okupacijos metais patirtus išgyvenimus pasakoję rezistencijos dalyviai, meno ir kultūros atstovai.

Konferencijos pranešėjams buvo įteikti Romo Kalantos susideginimo 50-mečiui atminti išleisti jubiliejiniai medaliai. **LGGRTC**

Mokslinės konferencijos, skirtos paminėti Romo Kalantos aukos prasmę, dalyviai. LGGRTC nuotr.

SEIMO IR PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KOMISIJA: LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS UŽSIENYJE – TAUTINĖS TAPATYBĖS IŠSAUGOJIMO GARANTAS

Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininkė Dalia Asanavičiūtė. *Seimo kanceliarijos nuotrauka (aut. Olgos Posaškova)*

Gegužės 13 d. posėdžiavusi Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisija aptarė tautinės tapatybės išsaugojimo ir etninės kultūros puoselėjimo klausimus, taip pat priėmė rezoliuciją „Dėl tautinės tapatybės išsaugojimo ir etninės kultūros puoselėjimo“.

„Norintieji saugoti savo ir ugdyti savo vaikų tautinę tapatybę užsienyje buriasi į lietuvių bendruomenes,“ – sakė Komisijos pirmininkė **Dalia Asanavičiūtė**, pabrėždama, kad „tai didelė privilegija tarpusavyje kalbėtis lietuviškai, švęsti mūsų tautai brangias šventes, širdimi ir darbais būti kartu su Lietuva“.

Komisijos narė **Rasa Mauragis** iš Australijos akcentavo silpnėjantį tautinės tapatybės puoselėjimą Lietuvoje ir mažėjantį užsienyje gyvenančių lietuvių tautinį sąmoningumą, dalyvavimą bendruomeniniame gyvenime, nepakankamas pastangas mokyti savo vaikus

lietuvių kalbos.

Komisijos pirmininko pavaduotoja **Jūratė Caspersen** iš Šveicarijos atkreipė dėmesį, kad diskusijos šioje komisijoje dėl tautinės tapatybės ugdymo ir tautinių tradicijų puoselėjimo vyksta nuolat, pasaulio lietuviai teikia siūlymus spręsti tautinės tapatybės išsaugojimo klausimus, todėl šioje srityje tikimasi proveržio.

„Neturėdamas tapatybės žmogus neturės motyvacijos ne tik saugoti tautines tradicijas, bet ir ginti savo valstybę,“ – sakė Komisijos narys dr. **Stasys Tumėnas**. Jis, akcentuodamas ir asmeninę kiekvieno lietuvių atsakomybę saugoti tautinę tapatybę, patarė užsienio lietuviams, ypač gyvenantiems mišriose šeimose, patiems susikurti kolektyvinę tapatybę iš dviejų tautų tradicijų, išsaugoti individualią tapatybę. Seimo narys taip pat pabrėžė valstybės dėmesio

būtinumą. Jis pateikė pasiūlymus ir išvardijo darbus, kuriuos reikia atlikti norint proveržio šioje srityje.

Seimo Laikinosios Etno bičiulių grupės pirmininkas, Komisijos nario pavaduotojas **Kęstutis Vilkauskas** pristatė Seimo Laikinosios Etno bičiulių grupės veiklą saugant tautinę tapatybę ir puoselėjant etninę

kultūrą.

Etninės kultūros globos tarybos pirmininkė dr. **Dalia Urbanavičienė** aptarė tautinės tapatybės išsaugojimo ir etninės kultūros puoselėjimo Lietuvoje padėtį ir problemas bei šių problemų sprendimo būdus.

Kultūros viceministras **Albinas Vilčinskas** pristatė Kultūros ministerijos indėlį

į tautinės tapatybės išsaugojimą, etninės kultūros puoselėjimą Lietuvoje ir teikiamą pagalbą bei paramą užsienyje gyvenančioms lietuvių bendruomenėms.

Lietuvos nacionalinio kultūros centro direktorius **Saulius Liausa** kalbėjo apie kultūros centrų indėlį ir bendradarbiavimą su užsienio lietuviams, kuris labai suintensyvėjo pastaraisiais metais.

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Bendrojo ugdymo departamento Pagrindinio ir vidurinio ugdymo skyriaus vyriausioji specialistė **Elena Bagdanavičienė** pateikė etninės kultūros mokymo formaliose ir neformaliose mokyklose apžvalgą, atsakė į komisijos iš anksto užduotus klausimus, o Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Užsienio lietuvių skyriaus vedėja **Virginija Rinkevičienė** pristatė Baltistikos centrų veiklą.

„Pagrindinis lietuviškos tautinės tapatybės stiprybės

šaltinis yra Lietuva ir jos nepriklausomybės išsaugojimas“, – teigė komisijos kopirimininkas **Jonas Bružas** iš Jungtinių Amerikos Valstijų ir pabrėžė, kad „lietuviškos kultūros sklaida pasaulyje yra nepaprastai svarbi buriant tautiečius į bendruomenes jau vien tam, kad tokioje sudėtingoje geopolitinėje situacijoje būtume vieningi“.

Komisijos posėdyje taip pat dalyvavo Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė **Dalia Henke**, Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkas **Rimvydas Rubavičius**, Pasaulio lietuvių bendruomenės atstovė Lietuvoje **Vida Bandis**, Užsienio reikalų ministerijos Globalios Lietuvos departamento direktorė **Lina Žukauskaitė**, Etninės kultūros globos tarybos narė **Nijolė Balčiūnienė** ir kitų institucijų atstovai.

Kitas komisijos posėdis numatytas birželio 17 d.

LRS, 2022 m. gegužės 16 d.

Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos posėdžio dalyviai.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

LAIKAS GYVENA KNYGOSE – 28-OJI KNYGOS ŠVENTĖ KAUNE

Jau 28-tą pavasarį, minint Spaudos atgavimo, kalbos ir knygos dieną, XXVII knygos mėgėjų draugija pakvietė į tradicinę šventę „Laikas gyvena knygoje“. Šiais metais šventę rengė kartu su Nacionaliniu M. K. Čiurlionio muziejumi, Osvaldo Daugelio biblioteka. Neatsitiktinai pasirinkta tokia erdvė: muziejaus fonduose saugojami įkurtos draugijos archyvai, knygos. O ir atkurtosios draugijos biblioteka perduota muziejui. Bibliotekos vadovė Violeta Karmalavičienė papasakojo apie 2021 metais parengtą parodą 3 x 9 = 27, apie šiai šventei surengtą draugijos išleistų leidinių parodą. Atskiras stendas skirtas Magdaleinai Avietėnaitei, draugijos narei, kurios 130-ąsias gimimo metines minėsime gruodžio mėnesį. Diplomata, žurnalistė ir visuomenės veikėja M. Avietėnaitė buvo bene vienintelė moteris, užėmusi aukštą postą to meto valstybės aparate, vertinama kaip įtakingiausia tarpukario Lietuvos politinio gyvenimo moteris.

Šventinę nuotaiką teikė Aleksandro Lakšmano saksofono garsai, sodrus aktorės Olitos Dautartaitės balsas, jos skaitomi tekstai. Aktorė perskaitė J. E. Prezidento, draugijos garbės nario, bibliofilo, sveikinimą, skirtą draugijos įkūrimo devyniasdešimtmečiui.

Svarbiausias įvykis – tik ką iš spaustuvės „Morkūnas ir Ko“ parvežtas XXVII knygos mėgėjų metraščio 7 tomas. Savo apimtimi, turiniu tai - bene didžiausias leidinys. Knyga išleista 327 egz. tiražu. 488 puslapiuose - 39 autorių straipsniai. Apie knygą, jos parengimą kalbėjo draugijos Metraščių t. IV, V, VI VI redaktorius, rašytojas, draugijos narys Laimonas Inis. Pateikta išsami informacija apie autorius: 1 akademikas, 4 mokslų daktarai, 3 profesoriai, 5 žurnalistai, 14 bibliotekininkų, 3 autoriai iš užsienio, 19 draugijos narių. Tematika įvairi – straipsniai kultūros istorijos, knygos istorijos klausimais, apžvelgiamos kolekcijos, tyrinėjimai.

Šiame tome patalpintas ir draugijos nario Ričardo Vainoros straipsnis *Lietuvos bibliotekos filatelijoje*. Tai bene pirmas straipsnis lietuvių kalba, kuriame kaip teminės kolekcijos medžiaga pateikiami ir frankavimo mašinų atspaudai. Nemažai straipsnių apie knygas, spaudą, bibliotekas, bibliofiliją, ekslibrisus. Redaktorius paminėjo svarbią Kristinos Giedraitienės publikaciją *Nuo nuotraukos iki*

Redaktorius, rašytojas Laimonas Inis, aktorė Olita Dautartaitė, Dalia Poškienė ir Aleksandras Lakšmanas.

Autorės nuotr.

tapatybės - savotišką mokslinį tyrimą, vertą daktaro disertacijos. Kitas svarbus ir įdomus Gedimino Zemlicko straipsnis apie legendinį draugijos narį Juozapą Šimkų *Gyvenimo tarp knygų ir žmonių istorijos*. Jo gyvenimas, veikla, minimos istorinės asmenybės supažindina su XX amžiaus istorijos, mokslo žmonėmis.

Draugijos istoriją, jos narių asmenines bibliotekas, autografuotas knygas ir kolekcijas plačiai aptaria Alvydas Surblys, išnagrinėjęs ir profesionaliai pateikęs pasakojimą apie Kauno apskrities viešosios bibliotekos fonduose saugojamus lobius. Pripažinimo vertas VU mokslų daktarės Ingos Stepukonienės straipsnis *Zapyškio miestelio ir apylinkių knygnešiai*. Jame ne vien to krašto šviesuoliai - nemažai vietos skirta Vincui Kudirkai, knygnešių talkininkams. Doc. Birutės Briaukienės straipsnis skirtas Lietuvos švietėjui ir knygnešiui Peterui Avižoniui. Tęsiama tema apie tyrinėjimus. Sigito Šamborskio straipsnis *Martyno Mažvydo sugrįžimai* primena ne tik pirmosios lietuviškos knygos autorių, bet ir siekį sugrąžinti Mažvydą į Lietuvą. Menama, kad jo palaikai ilsisi Ragainėje, bažnyčioje. Apie knygos gimimą straipsnyje *Panaktinio užrašai* rašo Alfas Pakėnas, Laimonas Inis.

Savotiškus tyrinėjimus atliko Perpetua Dumšienė ir Paulius Martinaitis. Jie, atkurtosios draugijos nariai, „paveldėjo“ savo pirmtakų numerius (pastaba: draugijoje – tik 27 nariai, kiekvienas turi numerį). Autoriai plačiai išstudijavę Pauliaus Galaunės, Kazio Puidos gyvenimą, kultūrinį palikimą,

susiejo su veiklos įprasminimu ir pripažinimu dabarties laikotarpiu.

Skyriuje *Tautos dvasios atspindžiai* - akademiko Romualdo Grigo ir doc. Dr. Romo Aloyzo Dobrovolskio straipsniai. Nemažai vietos knygoje skirta kolekcijoms ir kolekcininkams. Apie svarbius rinkinius, jų paiešką, atradimus ir parodas rašo prof. Liudas Mažylis. Solidžią knygų ir ženklų kolekciją apžvelgia prof. Arimantas Dumčius.

Draugijos išleistų metraščių V, VI ir naujojo, VII tomo, puslapiuose – skyriai apie Lietuvos viešąsias ir mokslines bibliotekas. Skyriuje *Ką byloja knygų ženklai* rasime daug įdomaus apie Lietuvos medicinos bibliotekas, Panevėžio Gabrielės Petkevičaitės Bitės, Šiaulių Povilo Višinskio, Kauno apskrities, Rokiškio J. Keliuočio, Alytaus J. Kunčino, Raseinių M. Martinaičio ir kitų viešųjų bibliotekų ekslibrisus. Jame - ir apie draugijos veiklą populiarinant ekslibrisų meną bei Stanislovo Gasiūno, vieno žymiausių ekslibristų apžvalgą apie lietuviškus motyvus knygų ženkluose. Reikia paminėti ir prof. dr. Stanislovo Sajausko ir dr. Igno Narbuto straipsnį apie lito priešistorę.

Kai kuri medžiaga skelbiama pirmą kartą. Tai Justino Sajausko publikacija apie nežinomus partizaninės spaudos leidinius.

L. Inis pažymėjo, kad draugija, surengusi ne vieną tarptautinę konferenciją, bendradarbiauja su Pasaulio lietuvių bendruomene. Artimi ryšiai su Šveicarijos lietuvių bendruomene. Apie Šveicarijos lietuvių knygų klubą, šiais metais minėjusį įkūrimo dvidešimtmetį, rašo Jūratė

Caspersen.

Dėmesio vertas ir mūsų skaitytojui menkai žinomas vyskupo Antano Baranausko gyvenimas ir veikla Seinuose. Sigito Birgelio, Punsko „Aušros“ leidyklos vadovo, straipsnio ištraukas paskaitė aktorė Olita Dautartaitė.

Reikšmingas teologijos dr. Sauliaus Pauliaus Bytauto OFM straipsnis *Apie lietuvių pranciškonų misijas Sovietų Sąjungoje 1984–1993 metais*.

Išsamią redaktoriaus apžvalgą tęsė straipsnių autoriai. Mintimis dalijosi Kristina Giedraitienė, Perpetua Dumšienė, Paulius Martinaitis, Gediminas Zemlickas, Sigitas Šamborskis, Arimantas Dumčius. Pasisakė ir Lietuvai pagražinti draugijos Garbės pirmininkas Juozas Dingelis, pristatydamas LPD 100-mečiui skirtą knygą *Tautos kuriama Lietuva*, kurią šiais metais išleido XXVII knygos mėgėjų draugija, talkinant Pasaulio lietuvių centrui.

Apie tradicines knygų šventes, draugijos veiklą kalbėjo pirmininkė Dalia Poškienė ir pavaduotojas, PLC vadovas Valdas Kubilius.

Nuo 1993 m., draugijos atkūrimo Kaune, nuveikta daug. Jos nariai - iškilūs kultūros veikėjai, kolekcininkai, bibliofilai. Kai kurių jau nebėra šiame pasaulyje. Tylos minute renginio pradžioje pagerbti Vidmantas Stanulis, Juozas Rimkus, Juozapas Šimkus, Romualdas Ozolas, Justinas Marcinkevičius, Zenius Šileris, Henrikas Kebeikis. Jų atminimui – jų darbai Metraščio puslapiuose.

Akademinė aplinka, unikalus Osvaldo Daugelio bibliotekos fondai kvietė tęsti kelionę su knyga. Muziejui

„DIRVAI“ AUKOJO:

N. Lembergas,
Santa Monica, CA..... 100
E. Jakulis,
Willoughby, OH 15

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

padovanoti naujausi draugijos leidiniai, solidžią knygą įteikė ir renginio viešnia Irena Žukauskaitė-Jacevičienė.

Skambant muzikai, poezijos posmams, šventę nominavo Jūratės Gulbinienės IĮ tradicinė knyga, padėkos M. K. Čiurlionio dailės muziejaus direktorei Dainai Kamarauskienei, bibliotekos vadovei Violetai Karmalavičienei, rėmėjams – Europe direct centro vadovei Dianai Lukoševičiūtei-Burneikienei, Kristinos ir Artūro Giedraičių šeimos fondui, prof. Stanislovui Sajauskui. Tai, kad įvyktų ši šventė, esame dėkingi Kauno savivaldybei, merui Visvaldui Matijošaičiui, Lietuvos kultūros tarybai, Lietuvių Fondui (JAV), kurių dalinė finansinė parama suteikė galimybę parengti ir išleisti Metraščio VII tomą.

Tikimės, kad knyga pasieks bibliotekas, muziejus, kolekcininkus, bibliofilus, kad ne kartą bus palydėtas susitikimuose su autoriaus ir skaitytojais.

Dalia Poškienė, XXVII knygos mėgėjų draugijos pirmininkė, knygos sudarytoja

KEISTA LIETUVIŲ KALBA

Lietuvos ir išeivijos spaudą beskaitant, į akį krenta vis didėjanti svetimžodžių gausa. Toks lietuvių kalbos „šiuokšlinimas“ ypač erzina įvairių Lietuvos valdžios skyrių tiekiamoje „oficialioje“ žiniasklaidoje, kuriai turėtų labiausiai rūpėti lietuvių kalbos grynumas. Tačiau šiuo metu to grynumo labai stokoja: žiniuose pilna svetimžodžių, kuriems atitikmenų lietuvių kalboje tikrai yra. Trūksta tik atsakingų pastangų jiems tinkamai panaudoti. Kodėl lietuvių kalba taip menkinama? Kai „Dirva“ tokias žinias gauna, ji yra priversta jas spausdinti pažodžiui ir jausti slegiančią kaltės našą talpindama tokias „neišgrynintas“, „oficialias“ žinias savo puslapiuose. Šiuo atžvilgiu ji jaučiasi bejėgė ir nori visiems priminti, kad be grynos kalbos greit gali nebūti Lietuvos.

Algirdas V. Matulionis

TAI – VISOS LIETUVOS PERGALĖ

Gabrielė Stonkutė (dešinėje).

IBA nuotr.

Lietuvos bokso išgyvena aukso amžių – **Eimantas Stacionis** tapo profesionalų bokso čempionu, o **Gabrielė Stonkutė** pirmą kartą šalies istorijoje laimėjo pasaulio čempionato aukso. Karjeros pergalę iškovojusi 21-erių boksininkė gegužės 21 d. sugrįžo iš Stambulo: „Vis dar jaučiuosi kaip sapne, vis save gnaibau. Tikrai nesitikėjau aukso, man pačiai tai yra staigmena.“

G. Stonkutė triumfavo Stambule vykusiame pasaulio moterų bokso čempionate. Ji svorio kategorijos iki 81 kg finale įveikė lenkę Olivią Toborek ir tapo

pirmąja pasaulio čempione iš Lietuvos.

Iki tol pasaulio čempionais nėra pavykę tapti nei vienam Lietuvos boksininkui ar boksininkei.

„Jaučiau didelį pasitikėjimą savimi. Be to, puikiai sekėsi stovykloje Ispanijoje. Jau po pirmos kovos pasijaučiau, kad galiu ir eju iki galo, – kelią iki aukso prisiminė G. Stonkutė. – Šią pergalę skiriu Lietuvai ir visai bokso bendruomenei.“

Pasaulio suaugusiųjų čempionate debiutavusi G. Stonkutė iškovojė ne tik aukso medalį, bet ir 100 tūkst. JAV

dolerių pinigine premiją bei papildė savo medalių kolekciją. Lietuvė yra tapusi Europos jaunimo čempione, o Europos jaunimo U-22 čempionatuose laimėjo sidabro ir bronzos medalius.

Jos trofėjų kolekcija galėjo būti dar didesnė, jeigu ne skandalas šių metų Europos U-22 čempionate, kai iš G. Stonkutės pusfinalyje buvo atimta akivaizdi pergalė. Pati boksininkė sako, kad nuoskaudų nebejaucia.

„Šiame čempionate nebuvo jokio pykčio, išėjau rami, pasitikinti savimi, žinojau, ką turiu

padaryti. Kaip ir sakiau, viską pavyko įgyvendinti geriau nei tikėjau“, – dėstė naujoji pasaulio čempionė.

Pasaulio čempionato pusfinalyje **Vido Bružo** treniruojama G. Stonkutė įveikė Europos čempionę ir daugkartinę pasaulio čempionatų prizininę, ringo šeimininkę turkų **Elif Guneri**, o ketvirtfinalyje nugalėjo kazachę **Gulsają Yerzhan**.

Būtent dvikova su turke pareikalavo daugiausiai nervų: „Bijojau, kad gali būti kažkas panašaus kaip Europos jaunimo čempionate. Pati kova buvo apylygė ir, manau, sunkiausia per visą mano karjerą. Labai jaudinausi prieš teisėjui pakeliant mano ranką, bet džiaugiuosi, kad visi nusprendė teisingai ir nebuvo kažkokios korupcijos.“

12 kartą vykstančiame pasaulio moterų čempionate

dalyvavo rekordinis skaičius boksininkų – 310 boksininkų iš 73-ųjų valstybių.

Šiomet dar laukia Europos čempionatas, kuriame G. Stonkutė jau bus laikoma favorite laimėti aukso medalį.

„Dabar bus didesnis spaudimas nei įprastai, bet po šios pergalės jaučiu, kad galiu daugiau. Pasitikėjimas šoktelėjo į viršų, tad stengsiuosi pasirodyti, kaip galima geriau“, – tęsė sportininkė.

Visgi G. Stonkutė neslepia, kad svarbiausias tikslas yra patekti į 2024 metų Paryžiaus olimpinės žaidynes.

„Tai mūsų pagrindinis tikslas. Visas darbas ir pastangos yra nukreiptos į olimpinės žaidynes“, – sako įprastai 75 kg svorio kategorijoje kovojanti boksininkė.

Brigita Virbalytė, Aivaras Katutis, LRT

DAR VIENAS ĮSPŪDINGAS MYKOLO ALEKNOS METIMAS

Mykolas Alekna ir toliau stebina įspūdinga forma šio sezono pradžioje. JAV Berklio universitetui atstovaujantis 19-metis pasiekė dar vieną naują karjeros rekordą.

Legendinio **Virgilijaus Alekno** sūnus universitetų varžybose JAV diską nuskraidino net 68 m 73 cm, dar kartą pagerindamas savo karjeros, Lietuvos U-23 ir U-19 amžiaus grupių bei NCAA visų laikų rekordus.

Tėčio pėdomis žengiantis Mykolas Alekna pats negali patikėti savo proveržiu: tokio plano nebuvo.

Tai ir neoficialus pasaulio U-19 amžiaus grupės rekordas.

Šį sezoną visame pasaulyje diską toliau metė tik Tokijo olimpinis čempionas švedas Danielis Stahlis – 69,11 m.

Mykolas Alekna.

A. Pliadžio nuotr.

„Pac-12“ čempionato varžybose kiti M. Alekno metimai skriejo 62,05, 65,55, 65,43 ir 66,93 metro.

Šį sezoną M. Alekna jau buvo metęs diską 66,70 m, vėliau savo rezultatą pagerino pasiekęs 67,68 m. 2022 m. liepą vyksiančio pasaulio čempionato

normatyvas yra 66 metrai.

M. Alekna suaugusiųjų varžyboms skirtą 2 kg svorio diską nuolat mesti pradėjo tik šiais metais. Jau dabar aišku, kad Judžine (Eugene, OR) vykstančiame čempionate Lietuva turės du atletus – Andrių Gudžių ir M. Alekną. **LRT**

RIČARDAS BERANKIS PATYRĖ PRALAIMĖJIMĄ VIENETŲ TURNYRO STARTE

Gegužės 16 d. Ričardui Berankiui (ATP-101) nepavyko pasiekti pergalės Ženevoje ir vienetų turnyre.

Lietuvis jau pirmojoje dvikovoje 4:6, 4:6 nusileido Argentinos tenisininkui Federicui Delbonisui (ATP-62).

Dvikova truko 1:30 val.

Priminsime, kad lietuvis į šį turnyrą pateko gavęs vardinį kvietimą.

Pirmajame sete lietuvis prieš varžovą atsilikinėjo ir 2:5, bet nors ir sušvelnino skirtumą, tačiau pergalės pasiekti nepavyko.

Antrasis setas taip pat sėkmingai nesusklostė lietuviui, kuris bandė vyti varžovą, tačiau ir vėl turėjo pripažinti jo pranašumą.

R. Berankis už šį pasirodymą ATP taškų negavo, tiesa, jo kišenę papildė beveik 5,5 tūkst. eurų. **LRT**

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA
LIETUVOS GAMTOS IR KULTŪROS ŽURNALAS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLA SE - \$78,
ORO PAŠTU | UŽSIENI
METAMS - \$130.00**

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM

Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latvianclevelandcu.org

www.facebook.com/latvianclevelandcu

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuočiai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsina, teikianti jaukią atmosferą liudėsio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.